

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási óra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, október 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: A dinasztia érdeke.
A képviselőház ülése.
Bár emigránsok Budapesten.
Arad piaca — szabad.
A Berlitz-iskola Aradon.
A kolozsvári ünnep és a Gotterhalte.
Leleplezett bélyegsikkasztás.
A szerelmes jesuita gróf.
Darógyár Siklón.
Hallógy követői.
Mégsemmisített árverés.
Olasz vívótanfolyam.
A tanítóképző építése aradi vállalkozók ke-
zében.
Posta-lopás Battonyán.
A cár és a szerb udvar.
A szalkai mandátum.
Tárcs: A becsület. Irta: Mayer Lajos.
Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromá-
ról. Irta: Galsai Kovách Ernő.

A dinasztia érdeke.

Arad, október 15.

A képviselőházban viharos jeleneteket okozott ma az a szomorú nóta, melyhez több gyásza, fájdalma fűződik a magyar nemzetnek, mint a mennyi diadalmi emléke a Habsburg-háznak, melynek „jóvoltáért” hangzik fel minduntalan a Gotterhalte.

Nessi Pál vont a felelősségre a kormányt a Kolozsvárott történt botrányok dolgában, s a kormány elnöke azt válaszolta az interpellációra, hogy József Agost főherceg érkezése alkalmával azért hang-

zott el a „Gotterhalte,” mert így írja ezt elő a hadsereg szolgálati szabályzata.

A miniszterelnök e válasza nem tartalmaz új dolgot. Mert van már vagy negyven esztendeje, hogy a két állam egyik felének vér futja el az arcát, hogy a monarchia másik fele beleparancsolta a fegyveres erő reglamájába azt a hóhér-szagu nótát.

A miniszterelnöki válasz azonban nemcsak az újdonság érdekességének van híjjával, hanem nélküli a bölcsesség erejét is.

A jelenlegi kormányelnöktől, aki kelletlenül is gyakrabban szokott hivatkozni arra a fonálra, mely Deák Ferenchez fűzi őt, nemcsak a függetlenségi párt várt többet, hanem mi is, a kik együtt őrizük vele a szabadelvű táborban Deák Ferenc nagy művének bölcsességén kívül, Deák Ferenc bátor szókimondásának emlékét is.

Szell Kálmántól körülbelül ilyen választ vártunk:

— A Gotterhaltet a katonai reglama írja elő. De nekem a nemzeti önértetem diktálja, hogy ezt a nótát meg ne hallgassam. És a koronától nyert bizalom parancsolja, hogy felvilágosítsam az Uralkodót, miszerint a dinasztia érdeke kívánja meg annak a gyászos emlékü dalnak Magyarországából való kitiltását.

Ha így válaszolt volna a miniszterelnök Nessi Pálnak, akkor viharos zaj lett volna a képviselőház új üléstermében

szintén, csak hogy ez a zaj a nemzet képviselőinek örömjongása lett volna, egy ország szeretetének, lelkesedésének megnyilvánulása politikai vezére iránt.

Mert nem igaz az, hogy a dinasztia érdeke Magyarországon botrányokat, a forradalmi hangulatnak minduntalan való felkorbácsolását involválja.

Nem igaz, hogy egy önértetes kormány meg ne tudná értetni a mi bölcsességben megöszült királyunkkal, hogy az uralkodó család érdeke éppen úgy megkívánja a magyar nemzet bizalmát, mint ahogy szüksége van a nemzetnek a király bizalmára.

Nem igaz, hogy az uralkodó vissza ne emlékeznék azokra az időkre, melyek emlékünkből szállnak nekünk a Gotterhalte hangjai mellett.

Es nem igaz, hogy annak a nagyszivű öregnek fájdalmas ne lenne e visszaemlékezés.

Egy önértetes, magyar nemzeti kormányának bölcs higgadtsággal keresztül kellene vinnie azt, hogy ne mindig lábbal tiprása legyen a magyar hazafias érzésnek, ami Bécsből jön, hanem álljon a magyar nemzeti aspirációk élére maga az uralkodó család, s meg fogják látni odafönn, hogy különb politika ez minden körmönfont előrelátás és óvatosságnál, melylyel a titkos és legtitkosabb tanácsosok agyon-tanácsolják az uralkodó házat.

Bécsben ne róják fel bűnül nekünk, ha magyarok akarunk lenni; ha rajon-

TÁRCA

A becsület.

Irta: Mayer Lajos.

Az a kis hamis lány volt szívének bálvány, szeretetének oltára. Régóta ösmerték egymást, mikor még mint kis csitri iskoláslány járt a zárdába, ő pedig, akkoriban lépett az egyetemi polgárok közé s büszke volt, hogy végre ott hagyhatja a középiskolát, mely szerinte csak az ifjú lelkek sanyargatására s minden nemesebb érzés elfojtására van teremtve. Valami kisebb táncestélyen ösmertek meg. S minthogy az ilyen fiatal szívek igen lobbanyakonyak s hamar fognak tüzet, nemsokára fülig szerelmesek voltak egymásba s titokban százszor is hűséget esküdtek mindhalálig. Ez így tartott vagy három esztendeig. Ideális, tiszta világ uralkodott még akkor abban a két szívben és rózsafényben tűnt föl előttük a mindenség. Ki hitte volna, hogy az a fiú, ki már kis korában is tudta, hogy ha a becsületről van szó, akkor minden más háttérbe szorul, hogy az a fiú férfi korában eldobja magát a becsületet, csak azért, hogy kedvére járjon annak, kit szeretett.

Magduska és Géza szerelmét tudta az egész világ s nem is volt nagy meglepetés, mikor egy szép napon szétröpültek azok a kis aranysegélyű kártyák, melyek hivatalosan jelentették, hogy a rég várt eljegyzés megtörtént.

Magduska barátnői irigyelték annak sorsát, Géza pajtásai meg viccelődtek a jövő pápuhősön, ki majd megtanulja, hogy mi az, ha asszony van a háznál, még pedig egy olyan energikus és olyan ellentmondás nem tűrő, mint Magduska. Nagy volt azonban néhány hét múlva az ismerősök meglepetése, mikor kiszivárgott az a hír, hogy az eljegyzés fölbomlott. Találgatták is, hogy vajjon melyik adta vissza a másiknak a szabadságát. Ezt is megtudták. Magduska ugyanis megösmertkedett egy fess fiatal huszártiszttal, kit vőlegénye mutatott be neki, mint ifjúkori barátját s iskolatársát, ki csak nem rég került föl az ezreddel a fővárosba. Géza szintén bizott barátja lovagiasságában, épen úgy, mint menyasszonya hűségében, ki soha sem engedne meg s fogadná el másnak az udvarlását, mint vőlegényeét.

De csalódott. Barátja könnyedén fogva föl a dolgot, kedves szórakozást talált abban, hogy egy ilyen fiatal, szemrevaló kis menyasszonynak udvarolhasson, a leány meg kézpénznek véve ezt, egyszerre csak azon vette magát észre hogy bizony kis szívéből Géza képe mindinkább kezd kiszorulni, míg egy másik napról-napra jobban hódít s mélyebben fészkelődik oda be. A huszárnak pedig, — hisz nem lett volna huszár, tetszett ez az észrevehető átalakulás, s ő is alkalmazkodott, nem barátjához, hanem Magduskához. Géza pedig, ki oly feltétlen bizott mindkettőjük becsületességében, vak maradt, még akkor is, mikor a rossz nyelvek elhíresztelték az ismerősök között a legujabb pletykát. Csak

midőn Magduska bevallotta neki, hogy nem tehet másképp, — hogy őt nem szeretheti úgy, mint barátját — s kérte, oldja fel ígérete alól, csak akkor nyillottak föl szemei. De már későn.

Géza viszályozott; egy év múlva újra megjelentek azok az aranysegélyű kis kártyák, most már egy esküvőt jelentve be — Magduska és a huszártiszttal esküvőjét.

Az új házasság tovább is a fővárosban maradt. A férfi otthagya a katonaságot, — hiszen nagy vagyonnal rendelkezett és teljesen ifjú szép feleségének szentelte napjait. Eleinte a legboldogabb házasságot éltek, uri módon költek, s nem kimélték azt a vagyont, mit a férfi szülei halála után kapott volt ki. Azonban az uri élet, a sok mulatozás gyorsan elnyelte vagyonukat, s egy szép napon arra ébredtek, hogy bizony semmijök sincs — mindent elköltöttek. De a megszokás és álszemérem nem engedte, hogy rendes életmódjukat megváltoztassák. Egymásután tuladtak mindenen, a mi értékes és egyúttal nélkülözhető volt. S mikor ebből is kifogytak, arra határozták el magukat, hogy kölcsönök és váltókat vettek fel, olykor-olykor egy jó ismerősükhöz folyamodtak, ki szívesen kisegítette őket a zavarból. A férfi szinte bannik kezdte, hogy akkoriban komoly fordulatot vett a dolog, midőn ő udvarolni kezdett barátja menyasszonyának. Barátja? — Hányszor eszébe nem jutott azóta? Vajjon mit csinál? Megnősült-e? Feleségét még mindig szerette, de már nem avval a rajongó, bo-

gunk nemzeti hőseinkért; ha lelkesedést meritünk annak a kornak emlékeiből, melyhez nemzeti létünk, szabadságunk egész fénykora fűződik.

Ne állítsák oda a király iránti hűség próbaköve gyanánt a nagy korszak iránti kegyetlenséget. Ne akarják kitépni sziveinkből annak az emlékét, ami hazát, becsületet jelent nekünk.

Az uralkodó-család legyen Magyarországon legelső nemcsak a hatalomban, de a magyar nemzeti érzés fejlesztésében is; és találjon támaszt a trón egy ezer éves nemzet lángoló hazafiságában, önérzetében, izzó fajszeretében. Ne azok sütkérezzenek az udvar kegyében, akik sietnek megtagadni nemzeti létüket, hanem erény legyen a nagyjaink iránti kegyelet legmagasabb helyen és ez erény kőoszlopán pihenjen a trón.

Ugy érezzük, hogy a „Gotterhalte” kérdése végleg megérett arra, hogy egyszer mindenkorra lehulljon a napirendről.

Az a bizalmatlanság, mely a nemzetet és uralkodóházat elválasztja egymástól, nem tarthat sokáig. Egyiknek, vagy a másiknak hamar szüksége lesz rá, hogy eloszoljon az. De ha sokáig tartana is, egy nótának, egy hangokba szedett formalitásnak e bizalmatlanságot szítani nem szabad.

A Széll-kormányra vár a feladat, hogy levegye a katonabandák repertoárjáról ezt a kótába vert bizalmatlanságot és elvigye a bécsi Burg kopott falai közé a tudatot, hogy nem a rebellis magyarok miatt történik ez, hanem a dinasztia érdeke kívánja így.

Mert mégis tragikus volna, ha a történelemben úgy jegyeztetnék fel, hogy volt Magyarországnak egy kormánya, melyet elsőpórt, mint könnyű pehelyt, — egy nóta.

**

londos szerelemmel, mint annak előtte, hanem inkább szánalomból, jölehet — mindent megtett, hogy Magduska élete minél gondtalanabb vidámabb legyen.

Magduska pedig azon vette magát észre, hogy sokszor gondolt Gézára, kinek oldalán eleinte talán nem is olyan fényes, de bizonyára boldogabb élet várt volna rá.

Igy tehát mindkettőjüknek eszébe jutott Géza; és még a volt huszártiszt olykor arra is gondolt, hogy legjobb volna barátját fölkeresni, töredelmesen bevallani helyzetüket és tőle segítséget kérni, addig Magduska szívében fölédredt a régi szerelem, az erővel elfojtott tűz s alig várta, hogy a véletlen összehozza őket.

Egy novemberi ködös nap volt, mikor oly szomorú minden és senki sem tudja, miért oly lehangolt a kedélye és miért néz mindent más szemekkel, mint egy verőnyes őszi napon. Magduska egyedül volt otthon; férje vidékre utazott, hogy holmi kisebb pénzintézeteknél kölcsönöket vegyen föl. Egy hétre tervezte távolmaradását, de éppen most kapta Magduska férje levelét, melyben tudatja, hogy közbejött akadályok miatt még vagy tíz napig kénytelen távolmaradni. Magduskát ez a hír nem érintette sehogysé. Az egyedüllét kényelmetlen volt ugyan ránézve, de hiszen ott volt a kis két éves Magduska, ki most egyedüli boldogságát, egyedüli örömét képezte.

Ott ült a kandalló előtt s a napilapot olvasta; szórakozottan, mintegy távol a világ ajától nézegette, mi történt a nagyvilágban, a fővárosban. Egyszerre, mintha csak egy kedves halottnak a képe jelent volna meg előtte — összerendezzen.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 15.

Négy napi szünet után újból egybegyűltek ma a honatyák. Nem tulságosan nagy számmal, de elegendő. A mai ülésről vihartjósító sejtelmek szövődtek már jó előre, de egyelőre a képviselők szivarszó mellett trécselő csoportjain nyoma sincs annak, hogy mi készülődik és hogy lesz-e egyáltalán valami. Nessi Pál felszólalását várják a *Gotterhalte*, meg egyéb kolozsvári incidensek miatt. De tíz óra is elmulik s Nessi Pál még nincs itt, így hát az ülés elején, napirend előtt nem várható lármás nyitány. Csakhamar kitűnik, hogy interpelláció keretében ad kifejezést majd Nessi Pál a felháborodás érzelmeinek. Magát a napirendet még mindig a formalitások meritik ki: irományok előterjesztése, indítvány- és interpellációskönyvek felolvasása, bizottságok megválasztása. Érdemes pont a kvótadöntésről szóló királyi kézirat megvitatása, mely Rátkay indítványa kapcsán kerül szóba. Híre járt, hogy bombameréylet készül, melyről lapunk más helyén szólunk.

Négy nap óta egy kis változás is esett a Házban. A hírlapiról karzaton kis ajtót vágta, úgy, hogy a képviselők erről az oldalról is bejuthatnak a terembe, de egyszer mind az újságíróknak is még könnyebb lesz ezután, hogy a karzatról a terembe jussanak, föltéve persze, hogy a mandátumokat osztó jó sors kedvez a szerencséjüknek.

Sokan siettek aggodalmas szívvel a büffébe, megnézni, vajjon ott vannak-e még a büffé tündérei, kiket kegyetlen elnöki végzés számkivetni készült az új fényes csarnokból. A hölgyek ott vannak még egyelőre. Elegánsul, fessül, csinosan. A graciózus Papp Mariska bájos mosolylyal kínálhatja szivarjait, cigarettáit s a szeme olyan sugarakat lövel, hogy akár rá is lehet gyujtani a tűzőkőn a cigarettára.

Az elnöki csengő csakhamar kiszólt azonban a kedves környezetből és sietünk be a terembe, hol — kevéssel féltizenegy után — ime megkezdődik a honatyai köteleességek teljesítése.

Éppen a képviselőválasztásokat olvasta, midőn szeme megakadt Géza nevében s utána dült azokon a sorokon, melyek hírül hozták, hogy Gézát husz és egynehány szavazattal itt és ott megválasztották képviselőnek. Géza! önkénytelenül is fájó mosoly vonult el ajkán. Hát csak megsegítette őt a jó Isten. S mintha csak vár volna erre vagy hasonló alkalomra, hogy életjelt adhasson magáról Gézának, kinek szerelmében most újra ösztönszerűleg kezdett hinni, odalépett kis asztalához s egy névjegy-re ráírta reszkető kezekkel: „Szívvel gratulál a sikerhez — Magduska.” Vajjon fogja-e tudni, hogy ki az a Magduska? Vajjon nem dobja-e egykedvűen a papirkosárba azt a kis névjegy-t, mely neki már nem jelenthet semmit e világban? Nem, ő érzi, hogy Géza még szereti s megtudna még neki bocsátani. De mit érne vele? Hiszen neki van van férje, mit akar hát Gézával? Tovább nem akart előlött gondolkodni, mert érezte, hogy száll föl fejébe a vér — a szégyen pirja. Hamarosan bezárta a levelet, megcimezte — ép nemrég hallotta, hogy még mindig a régi lakásában lakik és maga vitte a postára. Azután hazajött és mint egy gyermek, mely jó végezve el köteleességét, játszani megy, bement a gyermekszobába s a kis Magduskával kezdett évdni, játszani.

De mintha az a gyermek nem lett volna már neki olyan kedves, mint azelőtt? Mintha valaki kiszorította volna szívéből gyermekét. Hiába igyekezett megnyugtanni magát, a gyermekkel való csevegés megerőltetésébe került s egyszerűen úgy látta, hogy ez a gyermek neki idegen. Hiszen idegen is volt mindig, és csak elhitette magával, hogy igazán szereti.

A kolozsvári incidensről más helyen írunk, egyébként részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Láng Lajos, Fejérváry Géza báró és Plósz Sándor miniszterek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök jelentést tett az osztályok megalakulásáról és bemutatta a kérvényeket.

Dedovics György jegyző jelenti, hogy Nessi Pál a kolozsvári Mátvás szobor leleplezési ünnepélyen történekről és az ott elhangzott Gott-erhalte tárgyában interpellálni fog.

(Vita egy királyi kézirat körül.)

Rátkay László indokolja ama indítványát, hogy a kvótáról szóló királyi kéziratot a Ház tárgyalás alá vegye. Ismétli, hogy az elnök feltehetette ugyan e lehetetlen Házban a kérdést a kvóta tudomásul vételére nézve, de azt senki sem hallotta. Lehetetlen épület ez a Ház. Nem tudja, hogy kővé vált hazugságnak, vagy márvánnyá fagyott nagyuri gögnek tartsa-e? (Derűtség). Hazugság és nagyuri gög ez, mert a nép szegény és mert e szegény népet ide sem engedik be drága pénzért, hiszen a nyilvánosságot kizárták innen. Hibás volt azonban a miniszterelnök azért, hogy mikor az elnök a kvótáról szólt, fel nem állott és meg nem mondta, hogy a királynak nem volt joga önhatalmilag megállapítani a kvótát. (Derűtség jobbról). A 67-es kiegészítés, a szabadelvűpárt bibliája mit mond?

Kubik Béla: Jeremiás siralmait! (Derűtség).

Rákossi Viktor: Az igaz! Jób keze írta.

Rátkay: Azt mondja a biblia, hogy a két állam országgyűlésének előbb tárgyalniok kell a kvótát és ha megegyezniök nem sikerül, csak akkor dönthet a király. De a tárgyalást meg sem kísérelték ez alkalommal. A kvóta eddig is tulterhelte e nemzetet, most még nővelték is. Ezzel elszegényítik az országot. Kéri, hogy indítványát tárgyalásra tűzzék ki. (Helyesítés a szélbalon).

Széll Kálmán miniszterelnök: Hozzájárul az indítványhoz, de arra kéri a Házat, hogy a kvótáról szóló királyi kéziratot mindjárt most tárgyalja.

Tóth János: Most nem lehet!

Széll: De lehet!

Beöthy: Ki kell nyomtatni!

Széll min. elnök: Holnap mindenesetre lehet tárgyalni és ily értelmű határozatot kér. (Helyesítés).

Beöthy Akos: Rátkay indítványát mindenesetre ki kell nyomtatni és időt kell engdni a tanulmányozásra, mert igen fontos közjogi kér-

Géza a levelet másnap kapta meg, mikor új kerületéből feljött a fővárosba. Szinte várta, hogy megjön, s ime most ott van kezében; olvashatja újra azt az áldott kis kéziratot, mely oly ismerős volt előtte. Hogy most neki okvetlen el kell menni Magduskához s köszönetet mondani a megemlékezésért, azt Géza tudta. De tudta azt is, hogy most neki minden mindegy és hogy mindent kockára tesz... A becsületre nem gondolt.

Csak az volt a kérdés, vajjon tud-e az aszszony férje, az ő volt barátja, a levélkérő?

Bizonyára nem. Egy ismerősétől, ki járatos volt Magduskáknál, megtudta, hogy Magduska férje már hosszabb idő óta nincs otthon. Ez kellett neki! Ezt akarta csak!

Ujra egy olyan ködös délután volt s Magduska ott ült a megszokott helyén a kandalló előtt, merően nézve a lángokba. Bizonyos nyugtalansággal várta a férjét, kinek ma kellett megérkezni. Géza ott volt nála s a régi idők emlékei meg-megujultak előttük, mignem azon vették magukat észre, hogy szíveik a régié maradtak, és csak a körülmények változtak. Késő este lett, mikor Géza elment első látogatása után, megigérve, hogy holnap újra eljön. És eljött... eljött mindennap, hogy visszaszeresse a saját és a nőnek becsülete árán azt, mit egykor elveszített. És Magduska engedte, mert nem volt ereje, hogy megállja a kisértést, melyet maga hívott.

Mikor pedig férje megérkezett, nem tudott nyíltan a szemébe nézni, mert érezte, hogy valamit örökre elveszített.

désről van szó, a mely szoros összefüggésben van az Ausztriával való kiegyezéssel. Ezért kéri a miniszterelnököt, hogy egyezzen bele abba, hogy az indítványt szombaton tárgyalják.

Thaly Kálmán azért is csatlakozik Beöthy indítványához, mert pártja ma egy nagyaszszony ravatalához gyülekezik és konferenciát a párt ma nem tarthat.

Széll Kálmán miniszterelnök: Különösnek tartja, hogy egy kérdést, mely egymás után már négyszer volt szönyegen és a kvótabizottság már régen benyújtotta jelentését, még külön kell tanu mánoznia. De nem bánja, hadd tanulmányozzák! Bebizonyítja újból loyaltását és hozzájárul ahhoz, hogy a kvótát szombaton tárgyalják.

Elnök így mondja ki a határozatot.

Ugron Gábor: Az indítvány kinyomatását kéri.

Elnök ezt is kimondja.

(Bizottságok választása.)

Következett a bizottságok választása. Tizen-nyolc bizottságot választottak, ezek közül az új munkasügyi bizottságnak tagjai lettek: Balagi Géza, Beksics Gusztáv, Bethlen István gróf, Biró Lajos, Blaskovics Ferenc, Bornemissza Lajos, Bujanovics Gyula, Eruszt Sándor, Hadik János gróf, Harkányi János báró, Hegedüs Sándor, Kecskeméthy Ferenc, Inkey József báró, Justh Gyula, Neményi Ambrus, Rigó Ferenc, Saczellary György, Serényi Béla gróf, Seemayer János, Tisza István gróf, és Visontai Soma.

Szünet után.

Elnök jelentést tett a választásról, felkéri a bizottságokat, hogy holnap alakuljanak meg.

(A munkarend.)

Széll Kálmán miniszterelnök előterjesztést tesz a Ház munkarendjéről. Kéri, hogy a bizottságok mielőbb tárgyalják le a kész tárgyakat, mint a polgári perrendtartást. A szabad hajózással szülő törvényjavaslatot visszavonja és újat fog beterjeszteni. A jövő hét folyamán szóla a határrendezeiről, a kivándorlásról terjeszt be javaslatokat, Láng miniszter és Fejérvary szintén több javaslatot terjesztenek majd elő, Plósz a biztosításról. (Éljenzés) az uzsoratorvény reviziójáról és a büntető novella reformjáról terjeszt be javaslatot.

(A kiegyezés.)

Thaly Kálmán és Rakovszky István kérdik: mi lesz a kiegyezéssel?

Széll Kálmán miniszterelnök feleli, hogy a kiegyezés még nem kész és míg a tárgyalásokat be nem fejezik, nem nyilatkozhatik. Az ország érdekeit meg fogja védeni.

A miniszterelnök beszéde további folyamán kijelenti, hogy a törvény rendelkezései szerint 1908-ban nem kell ekvetlenül önálló vámterületnek lenni, mert csak 1907-ben lehet megkötöni a szerződést.

Rakovszky István és Krasznay rövid felszólalása után a miniszterelnök ismétli a már elmondott felvilágosításokat.

Holnap a zárszámadásokat tárgyalják.

TÁVIRATOK

A reichsrat megnyitása.

Bécs, október 15. A reichsrat holnap tartja első ülését, melyen tárgyalásra kerül az új sajtótörvény. Körber, hir szerint, nyilatkozni fog a helyzetről. A német pártok elhatározták, hogy a tárgyalásokat megszakítják, ha a csehok obstruálnak, mert obstruáló párttal lehetetlennek tartják a tanácskozást.

A szerbkormányválság.

Nis, október 15. Sándor király elfogadta a Vuics kormány lemondását. Az új kormányalakítással eddig még senkit sem biztak meg.

A sztrájk.

St. Etienne, október 15. A betűszedők egyesülete tagadja, hogy a Letűszedők sztrájkolni fognak. Az egyesület csupán arra fog szorotkozni, hogy a sztrájkoló bányamunkásoknak támogatást küld.

Charleroi, október 15. A bányamunkások ma este gyűlést tartottak. A bányagazgatóval való összejövételükön béremelést kértek. Minthogy az igazgató ezt megtagadta, kijelentették, hogy holnap nem állanak munkába. Gilyben a sztrájk szinte általános lesz.

London, október 15. Mitchel kérelmére a Trade-Union parlament bizottsága azt ajánlotta, hogy az Unió összes tagjai minden lehető elkövessenek az amerikai bányamunkások támogatása érdekében.

Búr emigránsok Budapesten.

(De Wett és társai nálunk.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 15.

A jövő hónap közepén De Wett András volt bur kommandáns és Wallentin dr., az európai bur-akció egyik vezérembere, aki sokáig harcolt az angolok ellen Transzvámban, Budapestre jönnek, hogy felolvasást tartsanak a bur árvák, özvegyek és elnyomorodott bur harcosok javára.

De Wett és Wallentin már jártak Budapesten s itt lelkes fogadtatásban is részesültek. A bur bizottság, amelynek elnöke Szalay Károly dr főgimnáziumi tanár, a két emigráns tiszteletére most is nagy ünnepélyeket rendez s a mint az érkezés időpontját megállapítják, a fogadtatás előkészületeit is megkezdik.

A bur emigránsok jelenleg Pár sban időznek, s ottani tartózkodásukról a következő sürgöny ad hirt:

De Wett, Botha és Delarey bur tábarnokok, a kik közül az utóbbi még gyöngékedik, tegnap este 8 órakor községi őrségtől kísérve szállításukról a közönség lelkes óvációi között a Rue Blancheon levő új színházba hajtottak. hogy ott előadásokat tartsanak. A mikor a teremben megjelentek, ismét viharos ovációban volt részük. Pauliat, a bur-bizottság elnöke magasztalta a burok hősiességét és kitartását, a melynek eredménye az volt, hogy a világ megismerte Anglia valódi hatalmát. A burokat — mondotta végül — nemcsak mint hősoket kell csodálnunk, hanem mint a humanitás bajnokait is. A szónok szavait élénk tetszéssel és „Éljenek a hősoek!” kiáltásokkal fogadta a hallgatóság.

Botha népe nevében megköszönte a bátorítást és azt a fogadást, a melyben Krügeret részesítették s a melyről a burok akkor szereztek tudomást, a mikor hatalmukba kerítették azt a vonatot, a mely a hirt hozta. Köszönetet mond továbbá a francia ambulancia kiküldéséért és magasztalja a vltéz Villebois-Maroeuilit, a ki 300,000 főnyi ellenség ellen való harcban áldozta fel életét. Botha azután a koncentrációs táborokból, a farmok és falvak felgyújtásáról beszélt, a mit a közönség felháborodással hallgatott. Botha a kárt, a melyet a bur k szenvedtek, másfél milliárd frankra becsüli, holott összesen 75 millió frankot ajánlanak fel nekik. Beszédét így fejezte be: Nem politikai beavatkozást kérünk, hanem anyagi támogatást. Minthogy ereinkben francia vér folyik, el tudtuk viseelni a szenvedéseket és megmutattuk, hogy civilizált faj és az életre méltók vagyunk.

A Botha szavait követő viharos lelkesedés csillapultával De Wett szólalt fel. Sajnálkozott azon, hogy a brit kormány azoknak a példáját követte, a kik menekülnek a puskaporkamárától, a mikor a levegőbe röpülni készül. Nem vagyok Napoleon (Közbeszólások: De hős!) de meg kellett mentenünk asszonyainkat s azért elfogadtuk a békét. Hívok maradunk adott szavunkhoz, de szabadok akarunk lenni és reméljük, hogy Európa ezt nem fogja elfelejteni.

Aztán még több szónok beszélt. A beszédek elhangoztával gyűjtést indítottak, a melynek eredménye 5890 frank volt. A tábarnokoknak emlékérmeket nyújtottak át. A három tábornok éjjel tájban tért vissza szállására a közönség lelkes tüntetése között. Rendzavarás nem volt.

A szerelmes jezsuita gróf.

(Három nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 15.

Eszterházy Jenő grófnak országsszerte nagy feltűnést keltett ügyében ma három helyről is nyilatkoznak. Elsősorban a gróf családja, majd maga a gróf, aki Párisból táviratozott a lapoknak s végül a jezsuita rend.

Az Eszterházy-családhoz közellálló körökben hire jár, hogy gróf Eszterházy Jenő a Jézus-társaságból történt kilépése után megnősült. A gróf szombaton tartotta Teylaud de Reynac márkinővel London egyik templomában esküvőjét és az ifju pár az esküvő után azonnal elhagyta Londont. A gróf többek előtt kijelentette, hogy nem fog többé Európában élni, hanem Amerikába költözik. Gróf Eszterházy a Jézus-társaságba történt belépésekor 300.000 koronát ajándékozott a rendnek, 500.000 koronát azonban csak megőrzés végett adott át tanuk előtt.

A gróf negyvenkét éves, a márkinő pedig aki immáron gróf Eszterházy Jenőné, negyvenöt éves. Azokban a körökben, ahol gróf Eszterházy Jenőt közlelrol ismerik, valóban váratlan volt a csaknem vakbuzgó aszkétának a multtal mindenképpen szakító lépése. Mikor néhány év előtt a jezsuita-pátert egy közeli rokona meglátogatta a klastromban, a következő jelenet történt meg: A páter éppen cellájának padolatát sepepte, amikor rokona belépett, aki konsternálva felkiáltott:

— Hát eszednél vagy, hogy te, gróf Eszterházy, aki szabad ur lehetnél, így élsz?!

A páter borzalommal hallgatta e szavakat és szent felháborodással rokonára emelte a seprüt ezekkel a szavakkal:

— Távozz tőlem, sátán, ne kísérts!

És imhol a sátán mégis eljött érte...

A lapokban megjelent hírekre vonatkozólag most egy nyilatkozat jelent meg, mely ugyan aláírva nincs, de melynek tartalmából megtudható, hogy a nyilatkozat a kilépett gróf családjának cáfolata.

A nyilatkozat így szól:

Eszterházy Jenőnek a jezsuita rendből való kilépését minden oldalról, a családnak Budapesten élő tagjai is helyeslik. Ellenben a gróf kilépésének utjáról-módjáról hozott hirlapi közlemények némi helyreigazításra, illetve pótlásra szorulnak.

Mindenekelőtt helytelen az a hيرادás, hogy a gróf egy hölgy kedvéért tette le a rend ruháját. Azt mondták, hogy már Budapesten megismerkedett egy francia hölgygyel, egy elszegényedett márkinővel, a ki egy budapesti leány-internátusnál nyelvtanonőként volt alkalmazva, és a kiről távozásakor azt is mondták, hogy bonapartista kiküldött, és hogy eme párt érdekében a budapesti arisztokrata körökben működött. Ez bizonyára hamis állítás. Egy „entre deux ages“ hölgyről van szó. Igaz, hogy elhagyta Budapestet és jelenleg Párisban, a rue Beauere garde-on van szivartózdéje. Az is igaz, hogy Eszterházy gróf most Párisban van, a hol egyik fivére hosszabb ideig volt az osztrák-magyar követséghez beosztva. Eszterházy gróf szállóban lakik és ahhoz a hölgyhöz nincs semmi köze. Még kevésbé igaz, hogy azt a hölgyet feleségül akarja venni, és legkevésbé igaz, hogy a márkinővel a házasságot már meg is kötötte volna.

A grófnak közellálló helyről mondják, hogy a gróf sem a jezsuita renddel, sem a családdal pörben nem áll. Mikor a rendbe belépett, annak mindenesetre adott egy nagyobb összeget, ugyszólván alapítványként jámbor célokra, saját vagyonából. Evvel a gróf vagyona azonban korántsem volt kimerítve és Eszterházy Jenő

gróf ma is abban a helyzetben van, hogy saját vagyonából rangjához mértén élhessen és pedig ott, a hol akar.

Az atyai vagyon felosztásánál nem rövidült meg a gróf, és így eszébe sem juthatott, hogy testvérei ellen pört indítson. A grófanyja a mayerlingi karmelita nővéreknél él.

Budapest, október 15.

Eszterházy Jenő gróf ma a következő nyilatkozatot küldte Párisból a magyar lapoknak:

„Tisztelettel kérem és követelem a jezsuita-rendből való kilépésem előzményeire és méginkább ennek következményeire vonatkozó becses lapjába átvett adatoknak mint *merőben koholtaknak* mielőbb és feltűnő helyen való helyreigazítását, illetőleg visszavonását.”

Páris, október 14.

Gróf Eszterházy Jenő.

A budapesti jezsuita-rendház főnöke ma egy hírlapírónak kijelentette, hogy Eszterházy gróf budapesti tartózkodásának utolsó idejében nagy lelki átváltozáson ment keresztül. Ideges, lobbanékony természetű lett, s az orvos konstatálta, hogy *idegrendszeré meg van támadva*. Ezért a rend költségén Cannes-be küldték a gróft udúlni.

Arról a hírről, hogy a rendből kilépett volna, semmit sem tudnak, Eszterházy ezt nekik be nem jelentette. Azt a francia márkinőt, a kivel a gróf nevét összekapcsolják, ismerték a jezsuita-atyák, mert az ő templomukba járt imádkozni, de hogy Eszterházyt érzelmi kötelek fűzték volna össze azzal a nővel, azt sohasem vették észre.

Az igaz, hogy Eszterházy Jenő gróf vagyona nagy részét a rendnek ajándékozta, de hogy azt visszaperelni akarná, arról mit sem tud a rend.

A Berlitz-iskola Aradon.

(A húsz nyelvet tanító iskola.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Ki ne ismerné a „The Berlitz Schools of languages” nevet? Annyit jelent magyarul, hogy a *Berlitz-féle nyelviskolák*.

Olyan iskola ez, melyben akárki megtanulhat akármilyen nyelvet, ha kedve van rá. Nem is kell hozzá sok idő, legrosszabb esetben egy év alatt, de rendszerint hat hónap alatt meg lehet tanulni a Berlitz-iskola rendszere szerint husz élő nyelv közül azt, a milyenre az embernek kedve van.

Óriási hírnévre és elterjedtségre tett szert ez az iskola a maga egyszerű, de rendkívül praktikus rendszere által. A Berlitz-iskola tanára az ujonnan jelentkező növendékekkel attól a pillanattól kezdve, hogy a növendék nála jelentkezett, kizárólag csak azon a nyelven beszél, a melyet a növendék meg akar tanulni. Beszél pedig olyan egyszerű, a mindennapi életben előforduló nyelvekről, hogy a növendék igen könnyen megtarthatja magának. A Berlitz-iskola rendszere azonban kérdésekben rejlik. A tanító mutogat tárgyakat, megkérdezi, hogy hívják s így könnyen, társalogva tanulja a növendék a legnehezebb nyelvet.

Az iskolának eddig 117 városban van fiókiskolája. Magyarországon mindössze négy városban tanítanak a Berlitz-iskola rendszere szerint és pedig Budapesten, Szegeden, Pozsonyban és Zimonyban, mindenütt nyelvismertet és evvel a műveltséget terjesztve.

Most mozgalom indult meg, hogy Aradon is legyen egy ilyen rendszerű iskola.

Az az előnye ennek az iskolának, hogy akármilyen elfoglaltságu emberek is tanulhatnak, mert az iskolában reggel 7 órától este 10 óráig szünet nélkül tanítanak s így a növendékeknek alkalmuk van válogatni a tanórákban, a szerint, hogy mint engedi szabad ideje.

Hogy az iskola Aradra kerüljön, annak egy feltétele van, az, hogy legalább is 30—40 növendék legyen, aki kötelezi magát, hogy legalább egy félévig hallgatója lesz az iskolának és a tandíjat negyedévre előre fizeti.

Mint értesülünk, már van Aradon körülbelül husz jelentkező s nagyon valószínű, hogy a szükséges létszám már két héten belül együtt lesz.

Akik hallgatói akarnak lenni az iskolának, azok jelentkezhetnek *Stengl Andor* kir. iparfelügyelőnél, aki utbaigazítással szolgál.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Ember tragédiája, dráma. (Páros bérlet.)

Péntek: Ember tragédiája, dráma. (Páratlan bérlet.)

* *Az ember tragédiája.* Nem csoda, hogy ma este színültig megtelt a színház közönséggel; az igazgatóság akkora reklamot csinált a mai előadásnak, hogy avval féltucat darabot lehetett volna színrehozni. Nem a reklamározás ténye ellen van kifogásunk, mert a mit a színházi iroda hirdetett és ígért azt beváltotta: valósággal olyan fényes és nagyszerű kiállításban adta elő az *Ember tragédiáját*, a melyet vidéki színházban, de sőt talán fővárosiban sem láthatni. Ezen az oldalon tehát rendben volna a dolog. Az ellen a vásári szokás ellen azonban a hogy a színház az ő előzetes plakátjait megszerkesztette, tiltakozik az aradi színház *nemzeti* volta és tekintélye Céltnan és izléstelen dolog a közönséget avval a jóakaratu fenyegetéssel buzdítani a darab megtekintésére, hogy „csak még néhány jegy van” a tömeges előjegyzés folytán. Ha tényleg így állt a dolog, akkor nem volt szükség erre a naiv buzdításra, ha pedig nem így állt, akkor megnyugodhatik a színház vezetősége arról, hogy a közönség nem azért töltötte meg a színházat, a miért a színházi iroda azt hirdette, hogy már csak kevés jegy van eladó. A fődolog azonban mégis az, hogy a nézőtér teljesen megtelt s hogy a közönség — ismételjük — nem azzal a bosszankodással hagyta el a színházat, hogy felültették a reklamokkal. Ilyen diszleteket még nem tartott hátán az aradi színpad, s ilyen pazar kiállítással még nem adtak elő itt darabot. Ha valaki méltó kiállításban akarja látni Madáchnak ezt az örökéletű alkotását, az nézze meg az *Eszterházyid-izleteket*. Ezekhez járul még az, hogy a színház gonddal rendezette és állította ki a darabot s így ami az illúzió teljességéből hiányzott, azt csak a szereplők játékától függött. A függöny felgördülése után a *menyország* tünt elő, egy elragadó, bájos látvány ködös, álomszerű felhőzetével, gyönyörű távlatával és az angyalokkal. Nem kevésbé volt szép a *paradicsom*, végtelen finomsággal kidolgozott palma erdejével, gyümöcsfáival és hegyes vidékével. A hatodik kép hát-függönye a keresztrel, a nyolcadik képnek Prága városát ábrázoló szufitája pompás perspektívájával igazán művészi munka. Legnagyszerűbb mégis a *falanszter*, a melynek kiállítása óriási fantáziára és még bravurozabb kivitelre vall. Álmélkodás fogja el a nézőt annak a kidolgozásnak láttára, a melylyel a kép kiállítása készült. S mindezen diszletekhez korhű és fényes

kosztümök, kifogástalan gyors rendezés, kellően több a teljes illúzió felköltéséhez?

A darab szereplői között első helyen *Csiky Lászlót*, Adám személyesítőjét emeljük ki. Ő az első jelenettől az utolsóig igazi Adám volt, avval a szellemmel, amelyet Madách ennek az alakjának kölcsönzött. Minden szaván, minden mozdulatán látszott, hogy szerepét alaposan kidolgozta, s hogy sok gondot fordított alakítására. *Gazdy Aranka* minél jobban tudja a szerepét, annál jobban szaval; ettől eltekintve, alakítása különösen ott, ahol természetesen tudott beszélni, elsőrendűnek mondható. *Zilahy Gyula* Lucifer-je iránt nem lehetünk feltétlen elismeréssel. Színezni nem tudott s úgy látszott rajta, mintha kényszerűségből játszta volna ezt a szerepet. Van ő akkora művész, hogy a Luciferrel megbirkózni tudjon, hiszen nem egy jelenetben (tizedik és tizenharmadik kép) nagyon jó volt. Ez a szerep azonban olyan nagy stílű, hogy darabonkint eljátszani nem lehet s az ő művészetének rovására történik, ha a rendezés gondja mellett kevesebb fáradságot fordít a szerepe kidolgozására. Innen van, hogy a mai előadáson nem tapsolták őt annyira, mint egyébkor. A mozgalmas és gyújtó forradalmi jelenetet ellenben háromszor is megismételték. (z—a.)

* *Távozás a Népszínházról.* A Népszínházat három régi tagja hagyja el holnap: *Blaháné Hegyi Aranka* és *Tollagi Adolf*. Mindhárom szerződése a mai nappal lejárt, s így nem tagjai többé a színháznak. *Blaháné* tudvalevőleg a Nemzeti Színház kötelékébe lép, *Hegyi Aranka* távozása pedig régebben elhatározott dolog. Igazán furcsa lesz a Népszínházat nélkülük elképzelni. *Blaháné* egészen odanőtt már, s nagyon megszerette a közönség *Hegyi Arankát* is. Az ugyanis erősen hanyatló Népszínháznak sok ereje, fénye vész el velük.

Arad piaca — szabad.

(Az állat-vár feloldása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Arad egész lakosságát közelről érdeklé az a hír, hogy *Aradon az állatszárlatot feloldották*. Május óta volt megkötve az aradi állatvásár és állatpiacok szabadsága, azóta érzik ennek hátrányait Arad lakosai és maga a város is, amelyet szintén nagyon érzékenyen sújtott anyagilag a járványos állatbetegségek miatt nemcsak Aradváros, hanem úgy szolván az egész megye területére elrendelt zárlat.

Pénteken már szabad lesz a felhajtás a hetipiacra sertés-, juh-, szarvasmarha- és lovakkal, egyszóval az összes állatokkal. Igen kedvező körülmény még az is, hogy Aradmegyének már majdnem minden községe szabad, csupán *Radna* és a *radnai járás* van még elzárva száj- és körömfajás miatt. Ezek szerint tehát a radnai járás kivételével Aradmegye egész területéről meg van engedve az állatfelhajtás Arad vásárjaira.

Eppen most történt meg az is, hogy *Dálnoki-Nagy Lajos* alispán az aradi és pécskai járásokra elrendelt *vészkerületeket feloldotta*. Távíratilag jelentették ezt be a földmivelésügyi miniszternek, s miután a táviratra onnan válasz nem érkezett, ugylátszik, a *feloldást jóváhagyták*.

Temes megye még — ugyszólván — egész területén *zár alatt van*, kivéve *Uj-Aradot*. A szomszédmegye területéről tehát csak *Uj-Aradról* szabad az aradi piacra állatot behozni.

E hó 31-től a jövő hó 5-ig tart Aradon az őszi vásár s nagy előny az, hogy akkor már szabad lesz az aradi piac. A vámházaknál ugyan még kint vannak az örök, ezek azonban most már csak arra vigyáznak, hogy a radnai járásból, vagy a tilos Temes megye területéről ne hozzanak be állatokat.

A majdnem félévig tartott zárlat miatt ezeket veszített a város. Arad házipénztára maga érzi legközvetlenebbül ezt a kárt, melynek következményeit különösen a kövezeti-vám alapja és a helypénz-alap sinyi meg.

Darócgár Siklón.

(Vízimalomból — gyártelep.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

A vizierőnek ipari és gyári célokra való kihasználásának terve Aradmegyében, úgy látszik, a megvalósulás küszöbén áll.

József főherceg sikló uradalmához tartozik egy rozoga vízimalom, mely évek óta üzemben kívül van.

Stengl Andor aradi kir. iparfelügyelőnek támadt az az ötlete, hogy a malmot, melylyel a víz erejét igen könnyen lehetne ipari célokra használni, gyárteleppé kellene alakítani. Stengl iparfelügyelő érintkezésbe lépett a főhercegi uradalom intézőségével, melynek az eszme megtetszett és azonnal lépéseket tett, hogy a tervet a megvalósítás felé vigye.

Az uradalmi intézőség a kereskedelemügyi miniszterhez fordult, hogy a vízimalomból, a miniszterium támogatásával, darócgártelepet létesíthessen.

Sikló vidékén meglehetősen szorgalommal üzik az állattenyésztést és különösen sok ott a juh, így a nyers anyag beszerzése nem ütköznék akadályokba, még költségbe sem kerülne. Viszont a Sikló vidékén lakó nép többnyire darócruhát visel, így a piac is megvolna, szintén igen közel.

Az eszme a miniszternek is megtetszett, annál is inkább, mert a siklóiak igen szegény emberek, kiknek sorsán nagyot lendíteni a darócgár felállítása. A miniszter a maga részéről hajlandónak nyilatkozott a gyártelephez szükséges gépek egy részének államköltségen való beszerzésére, ha az uradalom a gyárat állandóan üzemben tartja vagy tartatja.

Az uradalom pedig, hogy a tervet megvalósíthassa, hajlandó a gyárat felállítani, de nem akarja saját üzemében fentartani, hanem azt egy vállalkozónak akarja kiadni. Az uradalom felállítja a szükséges gyárépületeket, s azokat minden bér nélkül bocsátja a vállalkozó használatába, ha a vállalkozó kötelezi magát, hogy a szerződéses éveken keresztül a felelősséget és terhet magára vállalja, és hogy bizonyos évek múlva az egész berendezést díjtalanul visszaadja az uradalomnak.

A kereskedelemügyi miniszternek az uradalom felügyelőségéhez a darócgár ügyében intézett leirata így hangzik:

A kis-jenői főhercegi uradalom felügyelőségének!

Folyó évi június 7-én 157 szám alatt kelt és iparfejlesztési szakosztályom főnökéhez intézett levelének elintézéséről értesítem a felügyelőséget, hogy az uradalom Sikló község határában levő vízimalomnak egy darócgári teleppé leendő átalakítása tárgyában a m. kir. technológiai iparmuzeumot helyszíni tanulmányozásra utasítottam. A nevezett intézet helyszínén járt szakértőjének jelentéséből arról értesültem, hogy a viszonyok alkalmasnak látszanak egy ilyen gyár létesítésére, annyiban, a mennyiben a nyers anyag helyben, illetve közelben termeltetik s a kész áru helyben és vidéken biztos piacra talál, a szóban levő ma-

lom pedig alkalmasnak mutatkozik arra, hogy kereken 22.000 korona költséggel ily gyárrá legyen átalakítható.

Elismeréssel vettem tudomásul a szakértő jelentéséből azt, hogy az uradalom az ottani szegény nép érdekében hajlandó volna valamely vállalkozónak az épületeket darócgár céljaira átengedni, olyformán, hogy a vállalkozó tartoznék az épületeket jókarban tartani, a Nádor-csatorna vizierőjének díját megfizetni és a gyárhoz esetleg szükséges turbina házat felépíteni; de az épületekért bért nem fizetne.

E közhasznú célnak részemről is támogatandó, hajlandó is lennék a rendelkezésemre álló eszközökhöz mérten a gyár berendezéséhez szükséges gépek egy részét államköltségen beszereztetni.

Felhívom azért a felügyelőséget, hogy a tervezett gyár létesítésére hajlandó alkalmas, megbízható és tőkével rendelkező vállalkozóról a saját hatáskörében gondoskodni és ezen vállalkozót utasítani szíveskedjék, hogy az állami segítséget elnyerendő gépek ügyében oly felterjesztést intézzen hozzám, a melyben részletezve legyen, hogy mily tőkét fektet be a vállalkozó a maga részéről s mennyi munkást fog alkalmazni.

Az állami támogatás mérve és módozatai tekintetében e beadvány alapján fogok határozni s egyidejűleg dönteni fogok a felett is, hogy a gépeket az uradalomnak, vagy a vállalkozónak adományozzam-e? Megjegyzem, hogy bárkinek is adományoztassanak a gépek, azok, bizonyos számú éveken keresztül állami tulajdon képeznek s csak is a gyárnak ez éveken keresztül állandóan üzemben tartása s egyéb kötelezettségek teljesítése után mennek át illető tulajdonába. Így tehát az a cél, hogy a vállalkozó helyhez köthessék, az esetben is biztosítható, ha a gépek közvetlen a vállalkozó részére fognak adományoztatni. A mennyiben a felügyelőség alkalmas vállalkozót talál, a gyár berendezésének részletes költségeit kívánatra közölni fogja a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága, — melyet ez irányban egyidejűleg megfelelően utasítottam.

Budapest, 1902. október 4-én.

Láng s. k.

A kolozsvári ünnep és a Gotterhalte.

(Interpelláció a Házban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítője. —

Arad, október 15.

A képviselőház mai ülésének érdekes és izgalmas tárgya volt Nessi Pál interpellációja a kolozsvári Mátyás-ünnepen lefolyt incidens-ügyében.

Nessi Pál interpellációja, melyet a miniszterelnökhöz intézett szó szerint a következő:

1. Megmondhatja-e a miniszterelnök ur, hogy miért nem jött el a koronás király a kolozsvári Mátyás-szobor leleplezésére?
2. Igazak-e az ennek okáról szóló hírek?
3. Miért nem tettek eleget a meghívásnak a királyi család tagjai? Mivel mentették ki távollmaradásukat?
4. Mit keresett Kolozsvárott a tisztán nemzeti ünnepen a Gotterhalte?
5. Elvállalja-e a felelősséget azért, a mi még kifejlődhetik abból, hogy a Gotterhalte ellen ezentúl a magyar ifjuság és a polgárság rendszeresen tüntetni fog?
6. Szándékozik-e haladéktalanul előterjesztést tenni a koronás királynak s vele a magyar nemzetnek a Gotterhalte hallatára ébredő érzelmeiket megismertetni? és mindent elkövetni az iránt, hogy ezen osztrák himnusszal a magyar polgárságot tovább ne lázítsák.

Szell Kálmán miniszterelnök az ülés végén felelt Nessi Pál interpellációjára. Kijelentette, hogy a király kizárólag személyes magán-okokból nem jelenhetett meg a kolozsvári ünnepségeken s e fölött ő felsége előtt személyesen kifejezte mély sajnálkozását. Mivel azonban okvetlenül képviseltetni akarta magát a Mátyás-szobor leleplezésén, József főherceget bizta meg a képvisellel, aki, fájdalom, súlyos beteg s e miatt nem utazhatott el. A főherceget tehát nem il-

letheti szemrehányás, mert teljes szívvél-lelékel részt akart venni az ünnepségben. Ott volt helyette fia, József Agost főherceg, mint a király képviselője, aki hazafias kijelentéseit a király nevében tette s erre büszkék lehetünk.

A mi a Gotterhaltét illeti, kijelenti, hogy ezt a kolozsvári ünnepségen a katonazenekar a szolgálati szabályból kifolyólag, kötelességszerűen járszotta. (Nagy zaj a szélső baloldalon.)

Kéri válaszat tudomásul venni. (Ujból zaj.)

Nessi Pál kijelenti, hogy a választ nem veszi tudomásul.

A többség a választ tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

Leleplezett bélyegsikkasztás.

(A borossebesi postaszolga bűne.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

A borossebesi pótahivatalnál nagyszabású bélyegsikkasztásnak jöttek nyomára. A tettes, mint kiderült, Kovács Bálint postaszolga aki bűnös üzemeit rendszeresen folytatta.

A vizsgálat most már széles körben folyik. A nagyváradi posta- és távirat-igazgatóság a vizsgálat vezetésére Vucskics László segéd-titkárt küldte ki.

A segéd-titkár, beigazoltnak látva a sikkasztást, megkereste a csendőrséget házkutatás megtartása iránt. A csendőrök házkutatást tartottak Kovács Bálint postaszolga lakásán, és ott rengeteg mennyiségű levelet találtak, melyeket lefoglaltak.

A postaszolga a levelekről leszedte a bélyeget, és hogy bűnét palástolja, a leveleket elrejtette lakásán.

Akad az eldugott levelek között sok fontos irás, melyek elveszte miatt számos kellemtelenség származott. Érdekesebb azonban mindezeknél egy levelezőlap, mely a lefoglalt bűnjelek között van. A levelezőlapot T. K. aradi urhölgynek küldték. Vászonnól van és szép tájképet festett reá a küldője halovány színekkel, hogy csupán alapot képezzen, melyre még írni lehessen. A tájképen azután le van kottázva egy ismert népdal, s alatta a dal három strófája.

Ez a kedves levelezőlap is áldozata lett a postaszolga bűnének. A bélyegsikkasztót most felfüggesztették állásától s a bűnügyi téren is megindítják ellene az eljárást.

SPORT.

Olasz vivótanfolyam.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Az olasz vivás barátjai az őszi beálltával ismét mozgolódní kezdenek, mert megérkezett Aradra az olasz vivásmód egyik leghivatottabb mestere Maione Vincenzo olasz vivómester.

Az Eötvös utcai vivóterem, mely a nyáron át üres és zajtalan volt, már megint élénk. A vivókardok érces csattogása már-már hallatszik és forrongásba hozza a vért. A szép, zenés ütemű olasz vivás hívei már nagy számban jelentkeztek Maione Vincenzo Eötvös-utcai vivótermében, hogy újra felöltsék a vivósíkságot, kezökbe vegyék a könnyű olasz kardot és harcoljanak, vivjanak a lélek éberségével, a test mozgékonyásával és rugékonyságával.

Aradon már köztudattá vált, hogy az olasz vivás nemcsak a vivórendszerek között az első helyet foglalja el, de egészségi szempontból gyógytorna számba is megy.

Az olasz vivással egybekötött testmozgás fejlesztí az izmokat, erősíti a testet, ifjítja a lelket, erőt, bátorságot kölcsönöz a fellépésnek.

Az aradi olasz mester a nap minden órájában ad oktatást Eötvös utca 9. b. szám alatti vivótermében az olasz vívásból. Az órák reggel 7 órától déli 12 óráig, délután 2 órától esti fél 9 óráig vannak felosztva. Beiratkozni lehet a nap minden órájában.

Megsemmisített árverés.

(Atzél Péter kastélya.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

A napokban árverelték el az elhunyt Atzél Péter magyarádi kastélyát nagyobb területű szőlővel egyetemben. Mint értesülünk az árverés érvénye megsemmisül s újból megütik a dobát a híres, szép kastély eladására.

Az újbóli árverés oka a következő:

Az Atzél-kastély október 7-én tartott árverésén, melyről részletesen megemlékeztünk, tizenhét hold szőlőt csatoltak a kastélyhoz és azzal együtt adták el. Ezt indokolta az a körülmény, hogy egy tagban tizenhet hold a kastély mellett értékét emelni fogja ennek értékét. A kastélyhoz tulajdonképpen csupán hét-nyolc hold tartozott. Ugyancsak ily módon adtak el egy öt holdat kitevő szőlőterületet is, melyet több parcellából kerestek ki.

A kastélyt és a tizenhét hold szőlőt Zehe János vette meg 59,000 koronáért, az öt holdat Popeszkó János magyarádi jegyző 3250 koronáért.

A baj ott van, hogy a bíróság az árverést nem egy tagban leendő eladásra rendelte el. Ezért most az érdekeltek hitelezők az árverés megsemmisítését kérték a világi bíróságnál.

Jogász körökben érdeklődéssel várják a beadott előterjesztésre hozandó határozatot. Valószínűnek látszik azonban, hogy a bíróság nem veszi figyelembe az árverési aktusnál az összhitelezők érdekében tett azon intézkedést, hogy nagyobb érték elérése végett kis parcellákat egyesítettek, és így kilátás van arra, hogy a magyarádi kastély közel jövőben ismét dob alá kerül.

Miután utóajánlat nem érkezett be, de az árverés jogerőre nem emelkedik, az árverési vevő vétele megsemmisül. Az újabb árverési határnapot legközelebb kitzük.

Hallósy követői.

(Újabb gyermekrontás. — Botrány a fürdőben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Az utóbbi időben Aradon felszaporodott erkölcsstelen esetek száma ismét több lett kétfelével. Az aradi bíróság foglalkozik mindkét esettel, melyekben Révay albiró fogja megtartani legközelebb a tárgyalást.

Az egyik ügy a *Hallósy*-eset mása. A szereplője egy aradi irnok, aki egészen fiatal leánykával folytatott szemérmellen üszelmeket. Hogy rendszeresen csinálta ezt a dolgot, még nincs beigazolva; ez ideig csak egy esetről van tudomása a bíróságnak.

A napokban történt, hogy a Maros-parton, a Walder-féle fatelep tájékán egy úri formájú ember beszédbe ereszkedett egy intelligens család két apró, öt év körül leánykájával, kik tizenhárom éves cselédjükkel játszadoztak a szabadban.

Az idegen ember egyszerre csak a földre mutatott, s azt mondta:

— Ott van ni!

Majd tovább sietett, s egy más pontra mutatott:

— Ahol van ni!

A kisleányok kíváncsian követték mind tovább, míg végre a fahalmazok közé értek.

Itt azután nem mutogatott a férfi tovább a földre, hanem, Hallósy-példáját követve, szemérmellen dolgokkal ijesztett rá a kisleányokra. Ezek sikoltozni kezdtek, mire odafutott a cseléd, aki összeszidta az erkölcsstelen embert.

Éppen ebben az időben vitte arra a véletlen a leányok anyját, aki a nagy lármára odasietett. Hamarosan mások is oda jöttek, rendőr is került és a szemérmellenkedőt a városházára vitték.

Az ügy most a járásbíró előtt van, mely szemérmellen elleni vétség címén indította meg az eljárást.

A másik eset kevésbé súlyos.

A színhely a halász-utcai szabad-fürdő.

Egy iparos segéd itt azt a passziót engedte meg magának, hogy egyre átnézett a női-osztályba. Mikor a fürdő öre figyelmeztette, hogy ezt ne tegye, levetett magáról minden levethetőt és átment a nők közé. Oriási sikoltozás támadt, míg az illetőt karhatalommal ki nem dobták a női-osztályból.

Ellene is szemérmellen elleni vétség miatt indított eljárást a járásbíró.

HIREK.

Posta-lopás Battonyán.

— Sikkesztő postagyakornok. —

Arad, október 15.

Az Aradi Közlöny mai számában már megemlékezett arról, hogy a battonyai postahivatal egyik gyakornoka több ezer korona erejéig meglopta a battonyai postahivatalt. Az eset részletei ezek:

Felderbauer Pál aránylag rövid idő óta volt alkalmazva a battonyai postánál, mint gyakornok. Ezelőtt finánc volt, utóbb pedig adóhivatali díjnok. A lopást úgy követte el, hogy a postáról egyszerűen ellopott három pénzeslevelet, melyeknek tartalma összesen 7690 koronát tesz ki.

A lopásról már értesítették távirati úton az aradi rendőrséget, még pedig három helyről: a battonyai rendőrség, a makói rendőrkapitányság és nagyváradai postaigazgatóság.

Felderbauer Pál, aki 20—25 éves fiatalember, egy héttel ezelőtt, csütörtökön követte el a lopást, de csak tegnap fedezték fel; azóta már meglehetősen egéruat szerezhette magának a tolvaj.

A hétezer korona kár a battonyai postahivatalt terheli.

A tanítóképző építése

aradi vállalkozók kezében.

— A miniszter döntése. —

Arad, október 15.

Mióta a vallás- és közoktatásügyi kormány elhatározta, hogy Aradon, az aradi tanítóképző intézet számára külön iskolai épületet emel, állandóan folyik azóta az aradi iparosok és ipartestületek részéről a küzdelem azért, hogy az építés és az ezzel kapcsolatos munkákat aradi vállalkozók nyerjék el.

A nyilvános pályázati hirdetemnyre az ország minden részéből igen sok ajánlat érkezett a miniszteriumhoz, s ezután az aradiak törekvése oda irányult, hogy a miniszter még abban az esetben is, ha az aradi vállalkozók ajánlata valami kevés összeggel drágább is, a többinél, a munkákat a helyi ipar istápolása céljából aradi vállalkozóknak adja ki.

A miniszterium, mint budapesti tudósítónk értesít, már döntött az ajánlatok felett és pedig elég kedvezőleg az aradi iparosokra nézve, a mennyiben a munkálatok legnagyobb részét aradi vállalkozóknak juttatta. Csak a kőfaragó-, szob-

rász- és csatornázási munkákat kapták idegen, nem aradi vállalkozók.

A miniszteri döntés eredménye a következő:

A föld-, kőműves- és elhelyező munkákat Fodor és Reisinger aradi cég;

a bádigos munkákat: Weil Alajos aradi bádigos;

az asztalos, lakatos- és mázólo-munkákat: Czirkál Géza aradi asztalos;

az üveges munkákat Szabó Albert aradi kereskedő;

a szobafestő munkákat: Schmidt Lajos aradi szobafestő; továbbá

a kőfaragó-munkákat Beck Sámuel erdőbényi bányatulajdonos;

a szobrász munkákat Barabás Gergely marosvásárhelyi szobrász;

a kályhás-munkákat Zwillinger Manó budapesti; végül

a vízvezetési és csatornázási munkálatokat Keller J. budapesti vállalkozónak ítélte oda.

— Személyi hírek. Vásárhelyi Béla főrendiházi tag és Herzl Bernát, a waggonyár igazgatói holnap Budapestre utaznak, hol a waggonyár pénteken megtartandó igazgatósági ülésén résztvesznek. Onnan Sopronba utaznak a sopron-gráci lakatosárnyagár 18-iki igazgatósági ülésére.

— Az új százasok Aradon. Az Osztrák Magyar Bank aradi fiókjához ma érkezett egy küldemény az új százkoronásokból. A több százezer korona értékű képviselő küldemény csupa új százas bankót tartalmazott, hétfőig azonban forgalomba nem hozhatók.

— Abrányi Kornél nyolcvan éves. A magyar zeneélet nesztora: id. Abrányi Kornél ma ünnepelte meg születésének nyolcvan éves évfordulóját.

— Weitzer waggonyári részvényei. Tekintettel azon meghatározó szeretetre, melylyel Weitzer János Arad város közönsége iránt viseltetett, feltűnik az, hogy miért adta el az aradi Weitzer-waggonyár részvényeit? Ennek is meg van a maga magyarázata, mely a boldogult filantrop értelmű gondolkodásáról tanuskodik és jellemének becsületére válik. Weitzer János érezte azt, hogy nagybeteg és hogy földi létének napjai megvannak számlálva. Ez állapotban mélyebben érezte és vette szívére az aradi gyár hanyatlását. Súlyos betegségében oly utódról akart gondoskodni, ki a gyárat a nehéz viszonyok között fentartja, az anyagi nehézségeken keresztül segíti és a gyár felvirágoztatásához reputációja és munkássága folytán, úgy hozzájárul, mint a hogy ő maga szeretett volna hozzájárulni, de betegsége folytán nem volt képes. Ezért adta el az aradi gyár részvényeit a bécsi Schoeller cégnek azon kikötéssel, hogy ezen részvények évekre vinkulálva illetőleg lekötve maradjanak és eladhatók ne legyenek. Nagy megnyugvást érzett akkor, mikor Schoeller Rikárd ez akció folytán a gyár igazgatóságába belépett, ami természetesen a részvényeseknek is elégtételül szolgált. Szóval a maga részesedését az aradi waggonyárnál oly szilárd kezekbe akarta juttatni, melyek garanciát képeznek arra nézve, hogy a gyár pénzügyi tekintetben a jövőben megint az lesz, ami volt: egy prosperáló nagy ipartelep, mely az ő, már t. i. Weitzer János emlékének becsületére válik. Minden jel arra mutat, hogy a boldogult filantrop gondoskodása beválik.

— A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága, mint sürgönyzik, ma délelőtt tartotta első ülését, amely egyúttal alakuló ülése is volt a bizottságnak. Elnökké választották Ernuszt Kelemen, a főrendiház alelnökét, jegyző lett Gaál József, helyettes jegyző Vigyázó Ferenc.

A bizottság ezután magáévá tette a Hidvég, Remeteszeg kisközségeknek Marosvásárhely városba való bekebelezése tárgyában hozott képviselőházi határozatot, elfogadta az állami számvévőszék szervezetére vonatkozó 1880. évi XXVI. és 1898. évi XXX. t. c. módosításáról továbbá Gormon Dezső államtitkár felvilágosítása után — a népfelkelés teljes fölfegyverkezésére szükséges ismétlődő fogyverek beszerzéséről szóló törvényjavaslatot.

— **A megcirogatott Nessi Pál.** A képviselőház mai ülésén, mint lapunk más helyén jelentjük, Nessi Pál országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt tagja interpellációt terjesztett be a kolozsvári „Gotteshalte” dolgában. Ez persze nagyon kényelmetlen volt a miniszterelnöknek olyan okoknál fogva, a melyeket mindenki ösmer és könnyen megérthet. El is követett mindent, hogy az interpelláció beterjesztését megakadályozza. Ismert politikájához fordult, a mely abból állt, hogy az interpellálni szándékozó képviselőt személyesen perszvadálni akarta. Meg is szólította Nessi Pált a Ház folyosóján, lege artis körülcirogatta és ékesszólásának egész szótárát kimerítette, hogy Nessit szándékától eltérítse, műnyelven szólva: levegye a lábáról. — A jelenetnek igen sok tanuja volt és mindenki érdeklődéssel nézte, a mint a miniszterelnök szinte ijedten, szinte rémülettel alkudozott Nessi Pállal. Ez azonban kijelentette egész határozottsággal, hogy az interpellációt igenis beterjeszti azzal a tartalommal, melyet eredetileg tervezett. — Hiába volt a miniszterelnök minden ékesszólása. Minél ékesebben szólott Széll Kálmán, annál hajthatatlanabb maradt Nessi. Így hát Széll Kálmán kénytelen volt visszavonulni. Nessi Pál pedig az interpellációt beterjesztette.

— **Köburg Lujzáról.** A boldogtalan Köburg Lujza hercegnőről az utóbbi napokban sok elöntéses hír jelent meg; többek közt az, hogy beteg és hogy testvére, Stefánia grófnő látogatását várja. Most a „Dresdener Neueste Nachrichten” következő értesítést közli, állítólag megbízható forrásból: A hercegnő még mindig a dr. Pierson-féle elmeógyógyintézetben van. Anyjának halála nagyon megrendítette s egyáltalában nem igaz, hogy a halálhírt apatikusan fogadta. Nemrég a drezdai katolikus udvari templomban misét mondott elhunyt anyjának lelkiüdvéért, melyen ő is részt vett. Mult kedden fogadta nagynénjének, a flandriai grófnőnek látogatását. Stefánia grófnő látogatásáról környezetében mit sem tudnak. A hercegnő állapotát távolról sem oly kedvezőtlen, mint legutóbb híresztelték. Gyakran utazik Drezdába és érdeklődéssel kíséri az eseményeket. Mindez pedig csak megerősíti a föltevést, a mely régóta gyökeret vert már a közvéleményben, hogy ugyanis Köburg Lujza egyáltalában nem elmebeteg.

— **Ruttkayné Kossuth Lujza halála.** Ruttkayné ravatalához ma reggel 9 óra óta valóságos áradatban tódult a kegyeletos közönség. A tömör ember, gyászruhás uri asszony körül járt a ravatal, s a gyászleppellel bevont lakás egy mellékajtáján távozott, hogy torlódás ne álljon be. Ott jártak a honvéd-menedékház tagjai is testületileg, kívülök pedig igen sok társaskör tagjai.

Kilenc óra után érkezett a gyászházba Kossuth Ferenc is és nemsokára rá elrendelte az enterprise embereinek a koporsó lezárását. Az aktus alatt a közönséget nem bocsátották a ravatalhoz, s annak lefolyásának Kossuth Ferencen kívül Ambrozovics Béla és családjának tagjai voltak jelen. A koporsón Kossuth Ferenc és Lajos Tivadar hatalmas fekete nehéz selyemszalaggal ellátott babérkoszorúja pom-

pázott. A koporsó alján balról az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt nemzetiszínű szalagos koszorúja, jobbról a főváros díszes koszorúja kapott helyet. A többi koszorúkat a ravatal körül, meg a mellékteremben helyezték el. Temetése délután ment végbe. A halottasháznál Horváth Sándor ev. lelkész mondott bucsuztatót, imát, a sirnál pedig az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt nevében Rátkay László országgyűlési képviselő tartott beszédet. Az egyes testületek s társaskörök a müegyetem előtt sorakoztak zászlóik alatt. A nagy részvét mellett lefolyt temetésen számos képviselő jelent meg pártkülönbség nélkül. Ott volt a főváros küldöttsége, élén Márkus József főpolgármesterrel. A koporsót három koszorús kocsi előzte meg. A hat lovas gyászhintó után lépdelt a család, melyet az agg honvédek követtek. A függetlenségi és 48-as párt testületileg megjelent Thaly Kálmán és Tóth János alelnökök vezetésével.

— **Bombamerénylet híre a Házban.** A képviselőház elnöksége ma levelet kapott, a melyben a névtelen író figyelmezteti a rendőrséget, hogy a mai ülés folyamán valaki a karzatról bombát fog dobni az elnöki emelvény felé. A levél így volt aláírva: *Egy asztalos-munkás, a ki a Házban dolgozott.* A Házban természetesen a bejelentett bombamerényletet rossz tréfának tartják és ilyen értelemben beszéltek is róla. Mindazonáltal a rendőrség a hírlapírók karzatan egy detektívét helyezte el, hogy az elnöki emelvényt megfigyelje. Egyébként az elnöki emelvény fölött levő páholyba ma nem bocsátottak közönséget, a folyosókra se engedtek senkit a képviselőkön, a hírlapírókon és a gyorsírókon kívül. Az ülés megnyitása előtt megvizsgálták az elnöki emelvényt, de ott semmit sem találtak. Az ülés folyamán semmi zavar sem történt.

— **Torontálmegye közgyűlése.** Nagy-Becskerekéről táviratozzák: Torontálmegye törvényhatósági bizottsága Dellimanics Lajos alispán elnöklése alatt ma közgyűlést tartott, amelyen elfogadták a megye jövő évi költségirányzatát. Hosszabb vita keletkezett Pozsonymegye átiratánál, mely a nemzetiségi törvény megváltoztatására irányul. A közgyűlés végül Vinczehid, főjegyző indítványára elhatározta, hogy a feliratot pártolja.

— **Letartóztatott aradi ügynök.** Az aradi rendőrség ma letartóztatta Bayer Emil József aradi ügynököt, akit az aradi törvényszék család, sikkasztás és okirathamisítások miatt szeptember hó óta köröz. A rendőrség a Miksa-utcában fogta el Bayert, akit ma délután már átkísértek az aradi törvényszék fogházába.

— **A prágai négy millió sikkasztás.** A prágai Szent Vencel előlegegyesület mindenfelé keres támaszt s most a cseh polgársághoz fordult, melyben a megmentőt látja. A „Katholische Listy” című klerikális lap fájdalmas hangon hív segélyakcióba mindenkit. A cikk vége így szól: „Az alsóbb klerus hangja általánosan ez: Ha nem akarunk a szószeiken, az iskolában és a nyilvános életben lehetlenné válni, akkor a fenyegető katasztrófa következményeit egy heroikus tettel kell elhárítanunk. Ha lelkészeinknek sikerül becsületük megmentése, akkor a cseh papság utódai száz év múlva is áldani fogják a mostani papságot hősiességéért. A vyschradí káptalan prépostja: Karlach Miklós dr. azt mondta egy újságíróknak, hogy egy bizottság kereste föl: állana egy gondnokság élére, mely pénzemberek által támogatva, rendbe hozhatná az egyesület ügyeit. A prépost erre azt felelte, hogy ezt nagyon meg kell gondolnia. Először nem teheti, míg az érseket

nem kérdezi, azután meg, ha oda is adná a nevét, biztosítékokat keres, hogy a szanalás sikerül. Azonkívül öreg korára és nagy elfoglaltságára hivatkozott.

— **A katolikus nagygyűlés.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Ma nyílt meg a Vigadó nagytermében a harmadik országos katolikus nagygyűlés, melyre a katolikusok az ország minden részéből nagy számban jöttek a fővárosba. A megnyitó ülést megelőzőleg a belvárosi plébániai templomban szentmise és Veni Sancte volt, melyet Csáska György kalocsai érsek celebrált. A templomban a katolikus egyesületek és testületek állottak sorfalat zászlaikkal. mise után átvonultak a vigadóba, melynek nagytermét a gyűlés tagjai teljesen megtöltötték. Ott voltak a magyar katolikusok összes vezető férfiai a főpapság nagy része, valamint az országgyűlési néppárt tagjai csaknem teljes számban. Miután az operai énekhar elénekelték a Himnuszt, a melyet állva hallgattak meg, ifj. Zichy János gróf tartotta megnyitó beszédjét, melyben hangsúlyozta, hogy a magyar államnak szüksége van erős katolikus társadalomra. Örömmel tapasztalja — ugymond — hogy a katolikusok között megszünt a régi apáthia és most már a katolikusok is tudatára ébredtek annak, hogy tenni kell valamit a katolicizmus megerősítésére.

— **Letartóztatott izgató.** A müncheni szocialista pártvezetőség tegnap gyűlést hívott össze, amelyen az amerikai és francia szénstrájkjéről tanácskoztak. Egy Lauffer Károly nevű ácssegéd beszédet mondott, amelyben felszólította a jelenvoltakat, hogy hassanak oda, hogy Németországban is kövessék az amerikai szénbányászok példáját. A jelen volt rendőrtiszt először megvonta tőle a szót, de azután letartóztatta, mert a szómegevonás dacára tovább izgatott.

— **Uj jegyzői lak Jászashelyen.** Az aradmegyei Jászashely község körjegyzői épülete olyan rozzant állapotban van, hogy egy új jegyzői lak építése immár e nem odázható. Aradmegye állandó választmánya ennél fogva utasította a jászashelyi körjegyzőséget, hogy az új épület tervét és költségelirányzatát mielőbb mutassa be, hogy az építkezés megkezdéséhez lépéseket lehessen tenni.

— **Ártézi kut Mezőhegyesen.** Mezőhegyes község előljárósága egy harmadik ártézi kut létesítését határozta el. A kivitelre a vármegye jóváhagyása után kerül a sor.

— **Elhunyt geológus Pethő Gyula,** a m. kir. földtani intézet főgeológusa Budapesten október 14-én elhunyt. Már három év óta szenvedett súlyos májbetegséget, de azért minden nyáron elment pár hónapra geológiai fölvételre a Biharhegységbe. Ez idén már annyira elővette régi baja, hogy egy izben három napig öntudatlanul, s orvosi segély nélkül feküdt ágyában, a hegyek között. Erős szervezete ekkor megmentette; október 11-én ismét nagybetegen hazaérkezett, s két napi szenvedés után hunyt el. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Stefánia-ut 9. számú gyászházból az ágostai evangélikus egyház szertartása szerint, mely után a Kerepesi-úti temetőben helyezik örök nyugalomra.

— **Hivatalvesztésre ítélt törvényszéki bíró.** Lembergben nagy feltűnést kelt a tartományi törvényszék ítélete, amely Lupu dr. oláh képviselőt és törvényszéki bírót hivatalvesztésre ítélte, mert egy tanító-gyűlésen mondott beszédjében arra biztatta a tanítókat, hogy a hatóságoknak tagadják meg az engedelmességet.

— **A megtalált örökösök.** Ilyen cím alatt tudósítást hoztunk lapunk tegnapi számában arról, hogy Bécsben elhalt lovag Lippert József, akinek hagyatékára Magyarországon kerestek s Aradon találtak örökösöket. Az elhunyt Lippertnek az érdekes hagyatéki ügyben érdekelt aradi rokonai ma annak kijelentésére kértek fel bennünket, hogy a hagyatéki összegét maguk még nem ismerik s bár lépéseket tettek már ebben az ügyben, képviselőjükkel azonban még senkit meg nem bíztak.

— **Pályázat kiházasítási jutalékra.** Az aradi izr. kiházasító egyesület, mint minden évben, az

idén is pályázatot ír ki több kiházasítási jutaléokra. Pályázhatnak elsőbbséggel az aradi izr. hitközség kötelekbe bekebelezett tagok szegénysorsu és jóerkölcsű egész, vagy félárva; másodsorban be nem kebelezett tagoknak egész vagy fél árva és végre oly szegénysorsu izr. egyelő tagok, kik legalább már tíz éve Aradon laknak. Szegénységi, erkölcsi és születési bizonyítványokkal kellően felszerelt kérvények folyó év november hó 15-ig Kohn S. N. elnök-nél nyújtandók be.

— **Ujságíró leány.** Nagy meglepetés foglalkoztatja most Páris ujságíró köreit. A napokban halt meg *Marius*, a közismert párisi zurnalista. Évek hossza során át a legkiválóbb lapokban szolgálta a közvéleményt. Sportkörökben és a versenytereken is népszerű személyiség volt. *Marius* alacsony, kövér, bajszatlan emberke volt. Halála meglepetést keltett. Egy reggelen holtan találták ágyában. Eleinte azt hitték róla, hogy öngyilkosságot követett el, de a halottkém vizsgálata kiderítette, hogy a hatvankét éves *Marius* természetes halállal halt meg s hogy *Marius*, akit mindig férfinak tartottak — asszony volt. Ez aztán meglepetés.

— **Egy orvos fegyelmije.** Fejérvármegye fegyelmi választmánya tegnap ülést tartott, melynek egyedüli tárgyát a *Vizteleki F. Frigyes* dr. ellen régóta húzódozó fegyelmi vizsgálatot bezáró ítélethezatal képezte. Az ítélet dr. *Vizteleki F. Frigyes* járásorvost a fegyelmi vétségek egy részében bűnösnek mondta ki s ehhez képest őt a viselt járásorvosi állástól elmozdítja. Az ítélet a következő:

Tekintettel arra, hogy *Vizteleki F. Frigyes* járásorvos, vádlott, egy halottvizsgálat alkalmával a halott hozzátartozóitól pénzt fogadott el és ennek kapcsán köteleességmulasztást követett el, a mennyiben ezen ténye által az 1886. évi 26. t.-c. 96. §. b. pontjában foglalt és megállapított súlyosabb fegyelmi vétséget követte el, a fegyelmi választmány vádlottat hivatalvesztésre ítélte. Ezen ítéletet indokolja még azon körülmény is, miszerint vádlott egy halottkém vizsgálat alkalmával, habár talán nem is törvényellenesen, de feltétlenül szabályellenesen pénzt vett fel. Ez az ítélet finalitást képezi egy ismert áldatlan ügynek.

— **Drótnélküli táviratozás a vasuton.** Londonból táviratozzák, hogy tegnap *Saint-Dominique* közelében próbáltattak, hogy egy robogó vonattal drótnélküli távirati összeköttetést hozzanak létre. A vonat hatvan mérföldnyi óránkénti sebességgel ment. Az összeköttetést nyolc mérföldnyire távolságon sikerült fenntartani.

— **A megfűrésztött férj.** A szombathelyi törvényszékhez a napokban egy válópörnek az aktái érkeztek, amelyek tragikus izűek is lehetnének, ha olyan mulatságos finaleról nem szólnának. A válópört *Scheck* András, a férj indította, még pedig — amint maga elmondja — a következőkért:

Szerelemből vettem feleségül *Saffarics* Veronikát, aki az első férjétől elvált. De mikor a menyegzőnk napján egy csókot kértem tőle, váratlan meglepetés ért. Az asszony — kaptos voltam egy kicsit, ez igaz — össze kötözött és a vizgyűjtő medencébe dobott. Belefuttam volna, ha a násznép ki nem szabadít. Ezért kérem a törvényszéket, válasszon el a feleségemtől, a ki életem ellen tört.

A menyecske pedig így védekezik:

— Az első uramtól, *Lepozics* Mártontól elváltam, mert részeges volt és ha leitta magát, mindig félholtra vert. *Scheck* András nem szerettem, a szülőim fenyegetéssel kényszerítettek hozzá. *Scheck* már a lakodalom napján annyit ivott, hogy alig állt a lábán. Mikor tántorogva felém közeledett, eszembe jutott az a sok szenvedés, amelyet az első férjemtől el kellett tünnöm, magamon kívül voltam, megakartam öni ezt az embert. Ez is szerencsétlenné tett volna.

Az élet megint elcsent egy témát a novella írók elől!

— **Ongyilkos orvos.** Nagy feltűnést keltett Szófiában egy fiatal német orvosnak, *Steiner* Frigyes dr.-nak rejtélyes öngyilkossága. A kitűnő orvost maga a fejedelem hozta néhány

évvvel ezelőtt Berlinből Szófiába és az ottani kórházban helyezte el. *Steiner* tegnapi este morfiomot vett be, a mitől meghalt. Ongyilkosságának okát nem tudják.

— **A lenyelt fogsor.** Különös történetet írnak amerikai lapok Ohio államból. Egy ottani német, *Büttner*, mikor a napokban fölébredt s öltözködni kezdett, rémülve vette észre, hogy mű-fogsora hiányzik a szájából. A mellében valami nyomást érzett s meg volt győződve, hogy álmában elnyelte azt. Kórházba ment, ahol az orvosok Röntgen-sugarak segítségével szintén azt vélték észrevenni, hogy a fogsor a gyomrában van. Előkészítették *Büttner*t, hogy itt csak műtét segít, amibe a szerencsétlen ember hosszas rábeszélés után beleegyezett. Időközben a felesége megtalálta az ágy alatt a fogsort s örömmel sietett a kórházba férjének, ezt tudtul adandó. Már későn érkezett. *Büttner*nek felmetszték a gyomrát s épa sebeit kötözgették. És másnapra a műtét következtében meghalt.

— **Zsidó ezred.** A József rabbi temetése alkalmával előfordult zavargások arra indították a new-yorki zsidóságot, hogy a maga köréből ezredet szervezzen, mely a rendőrséget hasonló esetekben, ha szükség volna rá, támogatni fogja. Az ezredet, mely egyelőre 250 zsidó fiatalemberről áll, gazdag hitsorsosok láttak el fegyverekkel és a katonai gyakorlatokat a fiatal makkabeusokkal tanult katonatisztek végzik. A legszebb a dologban az, hogy felekezeti vagy nemzetiségi jellegű ezredek szervezését az Egyesült-Államokban törvény tiltja, de törvényt kijátszani épp Amerikában a legkönnyebb.

— **Szerencsétlenül járt templomrabló.** Veszedelemes betörőt ért utol a végzet Kápolnás községben. *Drobnik* Vencelt már régóta körözik az ország különböző hatóságai, mert a hol csak megfordult, mindenütt szomorú emléket hagyott maga után. Évek óta lopásból és rablásból élt, csavargott az ország különböző részeiben. A múlt szombaton Kápolnásra ért, hol az egyik utszéli korcsma istállójában húzta meg magát. Vasárnap elment a templomba, s miután ott kellőleg szénézett, délután a litániára ismét elment s a templom egyik sarkában húzta meg magát. A hívek távozása után *Drobnik* egy gyöntatószékbe bujt el s a harangozó mit sem gyanítva, rázárta a templomajtót. Este 10 óra tájban *Drobnik* hozzálátott a munkához. Feltörte a perselyeket, kivette a szentségtartót és a kelyheket, szóval: a mi értékeset talált, azt magához vette. A dolog azonban nem ment egészen csendben s az általa okozott zajt meghallotta *Lukács* Antal éjjeli őr, a ki felköltötte *Dudás* János templomszolgát s ezzel együtt behatoltak a templomba. *Drobnik* a kutatók elől a karzatra futott s ott az orgona mögött akart elrejtőzni, de *Lukács* és *Dudás* észrevették és utána mentek. Ekkor a betörő merész tette határozta el magát, leugrott a karzatról, de oly szerencsétlenül, hogy a nyakcsigolyáját törte s rögtön meghalt. A nála talált iratokból megállapították személyazonosságát s a megejtett boncolás után a község temettette el.

— **A gyümölcs.** Érdekes cikket közöl egy német ujság a gyümölcssevéről. Vegyi vizsgálat kiderítette ugyanis, hogy a gyümölcs mint eledel az éhséget csillapítja ugyan, de rendszeres táplálkozásra teljességgel nem való. Ahhoz, hogy az emberi szervezet a test naponkénti táplálására szükséges fehérnyét és szénhidrátot elegendő mennyiségben megkapja, naponként husz kilogramm gyümölcsöt kellene megenni, amivel azonban tizenhét liter folyadék is kerül a szervezetbe. Már pedig ezt huzamosabb ideig az ember ki nem bírja. A gyümölcs inkább csemegének való, mint tápláléknak és aki szereti az egészségét, jól teszi, ha okosan és vigyázva él vele. Nem lehet eléggé ajánlani az embereknek, hogy a gyümölcsöt, ha csak lehet, meghámozva egyék. A gyümölcs héja akárhogy megmossák is, tele van ártó baktériumokkal, amelyek, szorosan odatapadnak, sőt belefurják magukat, úgy hogy csak a gyümölcshéjjal együtt lehet eltávolítani. A gyümölcs kemény magját sohasem szabad lenyelni. Statisztika bizonyítja, hogy a belek megbetegedésének jelentős része lenyelt gyümölcsmagból származott. Ami meg azt a kérdést illeti: hogyan egészségesebb a gyümölcs, nyersen-e vagy főzve, a cikk a főtt gyümölcsöt ajánlja inkább, mert a nyers nehezebben emészthető és a szervezet ellenállóerejét gyöngíti, főként némely

ragadós nyavalyával, mint például a tifusszal és a kolerával szemben.

— **A párisi karperec.** Párisi hölgyek babonája értelmében tizenhárom apróságnak kell a karperecnek lennie, hogy a szerencsétlenség megelőztessék, és pedig: egy négylevelű lóhere (szerencse), egy bogárka (hűség), egy ametiszt-szivecske (őszinteség), egy kis csengetyű (az egyenes út), egy átlukasztott sou (önbizalom), egy disznócska (rosszindulatu pillantás ellen), egy boróka-bogyó (egészség), egy kigyó (örökké tartó szerelem), egy régi pénz (szerencse a játékokban), egy mogyoró (hosszu élet), egy patkó (üzleti szerencse), egy kürt elefántcsontból vagy korallból (minden veszély ellen), végül 18. szám. Ezek az apróságok a gondozói a hölgyeknek és pompás üzletszerzői és ékszerészeknek.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **Sirkoszoruk Mindenszent napjára Porter Vilmos Nagy Aruházában.** A vidéki közönséget figyelmessé tessük, hogy a művirág-koszorúk már most rendelhetőek meg Porter Vilmos Nagy Aruházában. Ajánlatos a rendelést mielőbb megtenni, mivel az utolsó percben nagyobb lesz a torlódás. A koszorúk igen szép, izléses kivitelűek, s megrendelhető bármely virág összeállítás. Az árak a nagyság szerint a következők: 1 frt., 1 frt. 50 kr., 2 frt. 50 kr., 3 frt. 50 kr., 4 frt. és 5 forint. Tájékoztatásul megemlítjük, hogy például az öt forintos koszorúk magassága körülbelül másfél méter. A csomagolás és postai elszállítás igen figyelmes és gondos.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A cár és a szerb udvar.

(A Vuics-kabinet lemondása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 15.

Hivatalos forrás is megerősíti, hogy a Vuics-kabinet lemondott, s hogy a király akkor fog határozni, ha holnap haazdtér Nisből Belgrádba. Ennek a miniszterválságnak az az oka, hogy az orosz cár ismét nem hajlandó fogadni a szerb királyi párt, amit pedig október közepére kilátásba helyezett.

Ezt az újabb halogatást, tekintettel arra, ami másfél év óta történt, Szerbiában nem is foghatták föl másképp, mint a cár részéről tanusított visszautasítást, dacára annak, hogy orosz hivatalos részről a halogatást úgy igyekeznek magyarázni, hogy a cárné gyengélkedik, s hogy ennek folytán nem fogadhatná Livádiában olyan formások közt a szerb királyi párt, aminő rangjuknál fogva őket megilleti. Ez a visszautasítás annál inkább fáj a szerb királyi pártnak, mert gróf *Lambsdorff* orosz külügyminiszter a cár megbízásából két ízben tett határozott ígéretet arra, hogy a szerb királyi párt Livádiában fogadni fogja.

Az első hivatalos távirat erre vonatkozólag gróf *Lambsdorff*tól 1901. júniusának elején érkezett Czarikovhoz. a belgrádi orosz követhoz, tehát körülbelül két héttel azután, hogy a két orosz orvos, *Snegirev* és *Gubarov* Belgrádból Pétervárra érkezett s az ottani mérvadó körök előtt képződésnek (grosesse igaminaire) jelentették ki a szerb királyné állapotát.

Ezekben az izgalmas napokban, mikor a külföldi sajtó tele volt vádakkal a szerb királyi párral szemben, gróf *Lambsdorff* kifejezetten a cári pár nevében azt táviratozta Belgrádba, hogy a legnagyobb örömmel (oroszul: so boljsim udovolstviem) néznek *Sándor* király és *Draga* királyné látogatása elé s hogy a legrövidebb idő alatt meghatározzák majd a látogatás idejét. *Czarikov*, belgrádi orosz követ erről a táviratról hiteles másolatot adott át dr. Vuics szerb miniszterelnöknek s ezt a másolatot eltették a szerb külügyminiszterium levéltárába. *Czarikov* megjegyezte, hogy a látogatás ideje legkésőbb 1901 novemberére lesz meghatározva, de ok-

vetlenül még az 1901. évre. Az örvendetes hirt a szerb kormány sietett közzétenni a hivatalos *Dnevnik* ben. Alig, hogy ez a hír ismert lett a külföldön, több oldalról történtek erőfeszítések, hogy ezt a látogatást megakadályozzák.

Az 1901. év elmúlt, mikor ismét jött gróf Lambsdorfftól a cári pár nevében egy ígéret. Ez akkor volt, mikor a montenegrói fejedelem Pétervárott volt, s mikor *Ferdinánd* fejedelem is oda készült. Miután Lambsdorff első ígérete annak idején úgy hangzott, hogy a szerb királyi pár lesz az első, akit a cári pár fogad, Pétervárott kissé zavarban voltak, hogy a szerb követet is meg kellett hívni az ünnepekre. Ezért táviratozott gróf Lambsdorff másodszer is Czarikovnak, mely táviratban tudatta, hogy a cári pár elhatározása a szerb királyi pár fogadására vonatkozólag *nem változott*, s a szerb királyi párt *okvetlen*, és pedig legkésőbb 1902. őszén fogadja.

Azóta egész Szerbia meg volt győződve erről, s még azok is azt hitték, hogy a cári pár fogadni fogja a szerb uralkodópárt, akik eddig kételkedtek ebben. És most a livádiai ut ismét elmarad. Ezért akar a Vuics-kormány távozni a kormányról, mert ő eszközölte ki a cári pár ígéretét, azt remélvén, hogy ezzel mintegy szentesített fog a szerb királyi párnak sokát ócsárolt házassága. Vuics távozni akar, hogy a szerb király szabad kezet kapjon, s ne legyen kötve a politikájában az oroszbarátságához.

Különben csakugyan úgy látszik, hogy a cárné gyengélkedése az oka az orosz cár halogatásának, mert Livádiában már minden előkészületet megtettek a szerb királyi pár fogadására, sőt ezt a látogatást már a pétervári kormány a bulgár és a román kormánynak is bejelentette. Az is el volt határozva, hogy a szerb királyi pár Ruszcsukban találkozni fog Ferdinánd fejedelemmel, de most egyszerre vége mindennek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szalkai mandátum.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 15.

Ma folytatta a kir. kuria II. választási tanácsa, *Vavrik* Béla elnöklése mellett, az ellenkérvény áttanulmányozása végett tegnapi elhalasztott szalkai petíció tárgyalását.

Szalkán 1902. július 28-án megejtett képviselőválasztás alkalmával 48 szótöbbséggel képviselővé választották *Jakabffy* Istvánt *Konkoly Thege* Sándor ellenében. *Konkoly Thege* választói petícióval támadták meg *Jakabffy* mandátumát. *Jakabffy* választói nevében *Darvai Fülöp* dr. választásvédő ellenkérvényt nyújtott be a kuriához, amely ellen alaki kifogás nem emeltetvén, ma rátérhetett a kuria a kérvények érdemleges tárgyalására.

Konkoly Thege József, a kérvényező képviselője, beszéde végén kéri a kuriát, hogy a felsorolt vesztegetési, etetési esetekből kifolyólag *Jakabffy* érvénytelen szavazatait számítsa át *Konkoly Thege* javára és így öt jelentse ki a szalkai kerület megválasztott képviselőjévé. Esetleg pedig mondja ki *Jakabffy* választását érvénytelennek és úgy aktív, mint passzív választóképeségét függessze fel.

Darvai Fülöp dr. választásvédő, hosszas érvelés után ismerteti az érvénytelen szavazatok számát, amit *Konkoly Thege* választóinak számából leszámítani és *Jakabffy* javára átszámítani kéri. A *Jakabffy* mandátuma ellen beadott kérvényt, amely nem állapít meg olyan tényeket, melyekre a bizonyítási eljárás elrendelhető volna, elutasítandónak tartja, miáltal az ellenkérvény tárgytalanná válnék. A bizonyítás elrendelése esetére azonban kéri az ellenkérvényben felhozottakra vonatkozólag is kiterjeszteni a vizsgálatot.

Ítélelhezatalra ma nem került a sor.

§ **Sikkasztás a Nemzeti Kaszinóban.** Kellemtelen felfedezésre jutottak ez év szeptember elején a Nemzeti Kaszinóban. A kaszinó egyik alkalmazottja, *Bartakovics* István pincér, aki mint fizetőpincér-helyettes működött, ezen minőségében beszédett pénzeket elsikkasztotta. Bar-

takovics ily módon *Kovács* Mátvás vendéglőst, a kaszinó éttermének bérlőjét 650 korona erejéig, özv. *Zurmühler* Istvánnét pedig, aki megbizta, hogy a férjének a tagoknál levő követeléseit hajtsa be, 1250 korona erejéig károsította meg az által, hogy a beszédett pénzekkel nem számolt le, hanem ezeket kinn a lóverseny téren eljátszotta. *Bartakovics* mikor érezte, hogy bűnét tovább palástolni nem tudja megszökött. A károsultak feljelentésére a rendőrség csakhamar kézre kerítette a sikkasztót, akit a törvényszék a vizsgálati fogság fenntartásával vád alá is helyezte. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék *Szabó Géza* elnöklése alatt s a beismerésben levő vádlottat *Balázs* Elemér dr. alügyész vádja után sikkasztás büntetéseért 7 havi börtönrre ítélte. Az ítéletben az ügyész és vádlott megnyugodtak, de a védő felebbezést jelentett be.

§ **Hallósy ügye a törvényszék előtt.** *Hallósy* László volt városi segédisztet, mint ismeretes, három havi fogságra ítélte az aradi járásbíró. *Hallósy* az ítélet ellen felebbezést adott be, a törvényszékhez. A felebbeviteli tárgyalást most tüzték ki e hó 17-re.

§ **Rakovszky párbajai.** *Rakovszky* István országgyűlési képviselőnek az utolsó időkben három párbaja volt. A párviadatokért külön-külön megbüntették, összesen 14 napi államfogházal. Mára megcítálta a törvényszék *Rakovszkyt*, hogy rá, amint a törvény rendeli, összbüntetést mérjen. A bíróság az összbüntetést 12 napi államfogházban szabta meg.

NAPIREND.

Október 16. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Gallusz. — Protestáns naptár: Gallusz. — Izraelita naptár: Succoth. — Görög-keleti naptár (október 3.): Arp. Dénes. — A nap kél 6 óra 5 perckor, nyugszik 4 óra 53 perckor. — A hold kél 4 óra 31 perckor, nyugszik 4 óra 53 perckor.

Kölösey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjelés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

**Ne vegyen
addig levélpapírost,
mig meg nem tekinti raktáromat
hol mendennemü levélpapírok
a legolcsóbb
árakban kaphatók.**

Levelezőlap ujdonságok!

Kiváló tisztelettel

Révész Nándor
könyv-, zenemű- és papirkereskedő.

Szabadságtér 20. Telefon 265

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 15. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 112—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 120—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 118—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 118—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 115—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilo-

gramm súlyban 113—5 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 113—4 fillérig.

Sertéslelészám. Október 12. napján volt készlet 46,194 darab, október 13. napján főlhajtatott 1753 darab, október 13. napján elszállított 887 darab, október 14. napján maradt készlet 47,060 darab. — Uzlet: Változatlan.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 15.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngé. Kedvtelen irányzat mellett, 16,000 métermázsa került forgalomba, gyöngén tartott, közben valamivel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek bágyadtak. Időjárás szép.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	7.17—7.18
Buza 1903. áprilisa	7.24—7.25
Rozs októberre	6.32—6.33
Rozs 1903. áprilisa	6.37—6.38
Zab októberre	5.92—5.93
Zab 1903. áprilisa	6.09—6.10
Tengeri 1903. májusra	5.67—5.68
Repce augusztusra	11.65—11.75

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	7.19—7.20
Buza 1903. áprilisa	7.25—7.26
Rozs októberre	6.33—6.34
Rozs 1903. áprilisa	6.38—6.39
Zab októberre	5.92—5.93
Zab 1903. áprilisa	6.10—6.11
Tengeri 1903. májusra	5.69—5.70
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	681.50
Magyar hitelrészvény	721.50
Leszámítolóbank részvény	455.50
Rima-Murányi vasmű részvény	486.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	710.—
Közuti vasut	620.50
Városi villamos vasut részvény	327.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, október 15.

Magyar aranyjáradék 4%	120.—
Magyar koronajáradék 4%	97.80
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	204.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	161.—
Oszták papírjáradék	100.50

A Központi kávéházban

ma, csütörtökön este és ezentul minden csütörtökön és vasárnap

Albert Péter jóhírnevű cigányzenekara
HANGVERSENYE Z.

Kezdeté este 8 órakor.

Szabad bemenet.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsínról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.06
Soborsínig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 7.23	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temevár felé:	Temevár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felé:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.06
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.54

Mi kell a Szüretre?

Mustmérő „Dr. Pillitz“, kizárólag magyarországi terméshez.

Mustmérő „Klosterneuburger“,

Mustmérő „Wagner“,

Mustmérő „Oeschlé“,

hőmérővel

és anélkül kapható

Egri L. és Társa

Arad, Szabadságtér 19.

Városi és megyei telefon 355.

Szeszület.

— Október 15. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyere szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szerelt mosók 12:30—13:— korona mmásánként.

!! Festők és műkedvelők figyelmébe !!

Festőminták,
virágok, táj-képek,
tanulmányfők és szecessziós minták,
C. Klein, Vouga, Le Besque
Fritz Reitz, Pinchard, Sievers,
remek festményeinek kitűnő re-
produkciónak érkeztek

INGUSZ I. és FIA

könyv- és műkereskedésébe

Aradon, a Templom- és Kazinczy-utcák sarkán.
a hol kitűnő minőségű olaj- és aquarel-festékek, paletták, ecsetek, rajzpapírok, festék felszerelések dobozban, fatárgyak, festékek stb. kaphatók.

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

[Irtá: Galsai Kovács Ernő, 1848—49. honvédőrnagy. (Folytatás.)]

Ezek után a századdal a hidtól azon az uton indultam a Ferenczter felé, a melyen először mentünk, azonban akkor már csak az én századom volt együtt, a többiek, kik először a vezényletem alatt voltak, mind elpárologtak.

Minden akadály nélkül ez uton ismét kiértem a főutca. Innen letekinték a főterre, s azt ismét ellenséggel láttam megteleve; hanem nem úgy, mint először, rabolni, hanem sorrendben állva. Egy üteg röppentyű is volt velük a téren felállítva, a melyből a templom és urutcák felé gyorsan lövöldöztek.

A mint ezt láttam, nem állítam a századomat arcan az ellenség felé, a mint azt előbb tevém, nehogy az ellenség röppentyűivel benünk kárt tegyen, hanem kétfelé osztám az utcában jobbra és balra a házak mellett, és úgy nyomultam előre a főterre felé, azonban az ellenség reánk figyelmet nem fordított, hanem egy-

másután gyorsan lövöldözött rakétákkal a templom-utca felé.

Gondoltam, hogy onnan jöhet valami segédszázadunk azon zászlóalj közlő, melyek a városon kívül voltak disponálva és Gaál rendelkezésére valahára most érkezett meg; az ellenség figyelmét az kötvén le, az én századomat észre nem vevészi, a melynek folytán én akadály nélkül nyomultam előre a főterre felé.

Ugy is volt, a mint már a minoriták záróját elértem, láttuk az ellenség sorait ingadozni; nagy puskasortűzet adtak a templom-utca felé, azután a röppentyű-állványokat vállra kapva, megfutamodtak. Ezzel egyidejűleg a templom-vagyis a Szabadságtér-utca felé nagy tüzelés közt előrohant Asztalos Sándor százados, kezében a 29-ik honvéd zászlóalj zászlójával, mellette az öreg Boczkó Dániel kormánybiztos, polgári öltözetben, kezében magasra felemelt bottal, a 29-ik honvéd zászlóaljjal; mely szuronyt szegezve tör. előre.

Erre én is a századdal egy általános sortűzet adva, szuronyt szegezve előre rohantam. Az ellenség a főterre felé csakhamar elfutott, számtalan halottat és sebesültet hagyva maga után!

A futó ellenség zöme, a zsidó templom felé menekült, a hol most szerencsétlenségükre az ellenem épült torlaszok állt futásuknak útjában, melynek folytán honvédeink ott sokat utolérték és szuronyokkal leszurtak, a kik közt volt Joánnovics cs. kir. őrnagy, a rác csapatok vezére, ki lóháton lévén, nem tudott egyhamar a torlaszon átmenni, így honvédeink utolérték és a 20-ik zászlóaljból egy őrmester őt ott leszurta.

Másnap Joánnovics lován ülve, vörös csizmában, mely szintén Joánnovicsé volt, Asztalos Sándor parádézott.

A torlasznál azonban az ellenség megállott, mert Uj-Aradról segítsége érkezett, melyre a 29-ik honvéd zászlóalj a torlasznál állást foglalt, én pedig a századdal a főterre másik szegletében levő s a molnár-utca felé vezető kis utcát szálltam meg, hogy az ellenség innen se nyomulhasson elő.

A mint tehát az ellenség újra felénk akart törni, éppen ekkor érkezett meg a főterre a 38-ik honvéd zászlóalj Villám Ferenc őrnagy vezénylete alatt Glogovácra, mely azonnal szuronyt szegezve megtámadta a torlaszt s onnan az ellenséget elkergette, én pedig a századdal a kis-utcába, a molnár-utca felé nyomultam előre és még a 38-ik és 29-ik zászlóaljak a molnár-utcában, én meg a párhuzamosan fekvő mellék utcában előnyomulva, az ellenséget egész a Marosig kergettük.

A Maroshoz érve, az ellenség, miután támogatására segéd csapatok érkeztek, ellenünk újra rohamra jött; de mi a támadást szuronyt szegezve hatalmasan visszavertük. Több támadást ezután az ellenség nem is kísérelt meg.

A halász-utcában a mieink a Leiningen-ezredbeli ellenséges gyalogokból ismét husz embert fogtak el egy tiszttel együtt.

Visszamenve a városba, borzasztó látványt nyújtott a halász utca, a kis-utca, a hol én előre nyomultam. A zsidótemplom környékén és a főterren, százankint feküdtek a holtak s sebesültek, a kiket a mi golyóink és szuronyaink ejtettek el.

A mi csapataink vesztesége a századom után itélve, nem nagy lehetett emberekben. Azonban hiányzott a Winkler-börgyár mellett lévő ágyutelepünk két ágyú, de ezek visszakérültek, mert midőn azokat a Maros jegén áthurcolni akarták, nem raktak alájuk deszkákat, így a jég alattuk beszakadt és tovább nem voltak szállíthatók, melyeket azután mi kihuztunk.

A mikor a két ágyutelep, midőn a békési önkéntesek a behívó rendelkezésre Aradra bejöttek, f. dezetlenül maradtak; a várbeliek ezt felhasználva, onnan öt garab ágyút minden akadály nélkül a várba hurcoltak.

Veszteségünk általában nem volt nagy, de Arad városának szegény lakossága sokat szenvedett.

A városban a rácok sok rablást és több gyilkosságot vittek véghez. Legtöbbet szenvedtek a Thököly-háznak a lakói, kik közül többet meggyilkoltak, azonban a bosszu ezeket csakhamar utolérte, mert nem ették észre, hogy a magyarok előre nyomultak, kik azután közülök

sokat leszurtak és lelőttek. A házat, a mely két utcára nyílt, a honvédek körül fogták és a beszorult 40 rácrabló mind ott halt meg. Egyébiránt azt, a mit s a mennyit ezen alkalommal Arad város lakói, és pedig nemzetiségi különbség nélkül szenvedtek, részletesen leírni nem lehet.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 16. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1902. évi október hó 16 án:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény. Irtá: Madách Imre. Színre alkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzette: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Rafael angyal	Göcz Aranka.	Crispos	Győre Alajos.
Gábor angyal	Szabó Irma.	Thersites	Tukorai L.
Mihály angyal	Daróczi Ilka.	Catulus	Ternyei L.
Lucifer	Zilahy Gyula.	Cluvia	Parlagi K.
Adám	Csiky László.	1. boszorkány	Pollinuszné.
Eva	Gazdi A.	2. boszorkány	Pajor Agnes.
Föld szelleme	Németh J.	Udvaronc	Mariházi M.
Rabszolga	Gózon Béla.	Tanítvány	Szabó József.
Kimon	Garai Honka.	Nyegle	Békés Gyula.
1. demagóg	Füredi J.	Anyá	Csigaházi E.
2. demagóg	Juhász S.	Munkás	Békassy Gy.
Egy a népből	Sarkadi A.	Aggastyán	Polgár S.

Kezdete este 7 órakor.

NYILTÉR.*

Özv. Tenner Adolfné szül. Kósz Rozália úgy a saját, mint alulírottak és számos rokonai nevében fájdalomtelt szívvvel tudatja, a legjobb férj, önfeláldozó apa, szerető testvér és hű rokon

TENNER ADOLFNAK

1848—49. nyug. honvédőrnagy

folyó évi október hó 15-én délelőtt 10 órakor életének 80-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A drága halott hült tetemei f. hó 16 án délután 2 és fél órakor fognak a halottas házból (Széchenyi-gözmalom) a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra tételni.

Arad, 1902. október 15-én.

Aldás és béke lengjen porai felett!

Tenner Lajos,	Özv. Tenner Vilmosné
Tenner Imre,	szül. Jakobi,
Tenner Dóra,	Tenner Szidónia
gyermekai.	szül. Krausz,
Özv. Himmelsteln Sarolta	Tenner Antónia
szül. Tenner,	szül. Himmelsteln,
Özv. Herbszt Nanetta	sógornői.
szül. Roth,	Kósz Náthán,
Tenner Mór,	Kósz Jakab,
Tenner Ignác,	sógorai.
testvérei.	

Aradmegyei tanító urak

figyelmébe és pártfogásába ajánlja

Ingusz I. és fia

aradi könyvkiadó cég országosan bevezetett és elősmert jó népiskolai tankönyveit:

Csik János Abc bolti ára 50 fill.

Csik János II. olvasó ára 60 fill.

Csik János III. olvasó ára 80 fill.

Aradmegye képes földrajzával

Csik János IV. olvasó (sajtó alatt)

Csik János fali olvasó táblák.

Záray Odön földrajz XIII. kiadás ára 60. fill.

Csik János Aradm. földrajza ára 50 fill.

Aradmegye térkép-vázlata (térképrajzoltatáshoz) ára 6 fill.

(50 fillér beküldése ellenében mutatványt fentiek bármelyikéből bérmentve küldünk.)

Kun Fülöp — Csatt

Gazd. ismétlő iskolai olvasó ára 1 kor.

(Az országban 450 helyen használják, eddig 25000 péld. fogyott el. Mutatvány 60 fill. bérmentve.)

Magy. kir. Államv. üztv. Szeged.

24995—1902. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1903. évben, esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükségletet képező anyagok a következők: Építő homok, rostálatlan bánya vagy folyam kavics, rostált bánya vagy folyam kavics, darabolt kavics, terméskő (nagyobb darabokban), oltatlan fali mész, téglaneműek, fagygyu, szerszámnyelek, veteményezési anyagok.

Az ivenkint egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1902. évi október hó 25-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének anyagbeszerzési osztályához nyújtandók be, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% a legkésőbb 1902. évi október hó 24-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltak, mely az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás a szükséges ajánlati űrlapokkal az alólírott üzletvezetőségnél ingyen megszerzendő vagy kívánságra postán megküldetik.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn túl beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok, ugyancsak olyanok is, melyek az előírt feltételeknek nem felelnek meg, végül pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1902. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Ütánnnyomás nem díjazatik.)

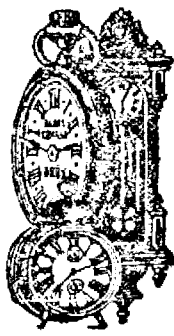
Nagymennyiségű

LÉCZ

eladó

az Aradi

Nyomdarészvény-társaságnál.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek

Konrád János

óragyára,

aranyárak kivitelű háza

BRUX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.

Valódi ezüst rem. óra „ 5.80.

Valódi ezüst láncz frt 1.20.

Nickel ébresztő óra „ 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomom. 1903

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatát által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szept. májfolt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot.** E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crémé szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, róza és orém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utáztatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács gyógyszerész uraknál.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősítés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelése céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1570

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A**FÖLDES-FÉLE****MARGIT-CRÉMET**

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szepilót májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arczisztatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek ezimerus védjeggyel vannak lezárva.

Kamistványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1736

Margit szappan 70 fillér. Margit poudér 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Pálotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Ármán, Elekén: Ifj. Pekker István, Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kertváros: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúttán: Szabady Viktor, M.-Rádnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszi János, Pankótán: Posevitz Gueztáv, Piltvárosban: Szabados József, Székelyvárosban: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Taucson: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszertárakban.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papírosan Rozsnyay Mátyás névaláírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felhívására és tisztítására.

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden más szert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárcörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszertárában

Aradon, Szabadság-tér. 658

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetések felvételét a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledek kereső vagy cselednek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Egy emeletes bérház

és 2 földszintes ház, elejé még 10 évig adómentes, Arad városának legélénkebb helyén, előnyös feltétel mellett külön eladó. Bővebbet Gróf Leiningen-utca 11. sz. alatt. 1761

Tüzmentes pénz-szekrényt

keresek megvételre. Levélbeli ajánlatokat méret és árral a kiadóhivatal „B. G.” jelige alatt továbbít.

Kiadó lakás!

Battyányi-utca 23. számú házban egy 5 szobás lakás a szükséges mellékhelységekkel kiadó. 1766

Egy fiatalabb korban

levő intelligens özvegy urinő óhaj-tana egy magános urnál vagy plébániában házvezetőnői állást elfogadni. — Czim a kiadóhivatalban „Elza” jelige alatt. 1793

Gazdasági szolgálatot

keres, ügyes és gyakorlott gazda, ki előkelő gazdaságban volt alkalmazásban. — Czim a kiadóhivatalban. 1791

3 nap alatt meggyógyul

a húgyvesztés — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hopital-Mydi-ben vérérbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. trend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1653
Budapest, VIII. József-körút 53.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a tauczi országút melletti rak-tárból.

Muszka község előjáróitól.

1644—1902.

Hirdetmény.

Miske község tulajdonát képező 2 drb. mén ló folyó évi október hó 26-án d. u. 2 óra-kor Miske község házában meg-tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz lefizetés mellett eladatni fognak. Miskén, 1902. évi október hó 9-én. 1775

Kirilovics István,
jegyző.

Fildán Nikora,
bíró.

Gurahonezi

portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normáit 60—70 százalékkal felülmúlja, rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyváradi-ut 12. és

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertárában

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-sült Vasutak központi irodája is elfo-gad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 1649

TELEFON 506.

TELEFON 506.

A „BOHOLTI” ásványvíz

melyet több egyetemi tanár és 10 aradi orvos is meg-vizsgált, gyomorfájás, vérszegénység ellen, továbbá mint étvágygerjesztő a legjobbnak bizonyult. Borral, melynek színét nem változtatja, igen izletes. Rendkívül olcsóságánál és kitűnő hatásánál fogva egyetlen egy család asztaláról se hiányozzék.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Főraktár

LANDAU MÓRNÁL

Boczkó-utca 9. szám. 1653

5 üvegtől kezdve házhoz is szállítatik.

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

használatát által nyerhetők,

Egyszeri használat után min-denki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

A legmagbízhatóbb minőségekben

mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése ARADON. 1710

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szereletét szakszerűen és jutá-nyosan készít 1782

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és var-rogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mel-lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-csőbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Van szerencsém a t. vevő közönséget arról értesíteni, mi-szerint lakásomat Csermőről Aradra (Teleky-utca 24. sz.) tettem át. Együttal ajánlom a következő faanyagokat:

6 és 7 láb hosszú

száraz szőlőkarót,

kétéves száraz

cser és bükk hasáb ölfát,

valamint egyéb haszonfát is a legjutányosabb árban.

A szőlőkarókra nézve meg-jegyzem, hogy azok szállítását a kőrösvölgyi vasut bármely állomására, esetleg nevezett vasut mentén fekvő szőlőkbe is elvállalom. 1776

Kohn Lajos.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.
155938—1902. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, nap-ernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkal-mával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adani:

állomáson	1. évi október hó
Szeged	21-én d. u. 2 óra
Debreczen	27-én d. u. 2 óra
Arad	30-án d. u. 2 óra

Budapest, 1902. évi október ha-vában.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)